gemeente harderwijk

Tweede Tussentijdse rapportage 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 1
1 Inleiding 2
2 Financiële samenvatting 3
3 Programma's 4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning 4
Programma 1 Veiligheid 8
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat 9
Programma 3 Economie 12
Programma 4 Onderwijs 13
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie 14
Programma 6 Sociaal domein 17
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 20
Programma 8 Ruimte en wonen 21
4 Ombuigingsmonitor 23
5 Managementinformatie 25
5.1 Analyse personeelslasten 25
5.2 Overzicht taakstellingen 26
5.3 Update rechtmatigheid 26
6 Overige onderwerpen 29
6.1 Analyse kapitaallasten 29
6.2 Kredietverantwoording 29
6.3 Nog openstaande taakmutaties lopende jaar 30
7 Technische wijzigingen 33

1 Inleiding

De tussentijdse rapportage (peildatum 1 september 2026) ligt nu voor u. Deze tussentijdse rapportage is zowel een beleidsmatige als een financiële tussentijdse rapportage, waarbij geldt: management by exception. Tevens wordt deze rapportage ook gebruikt om daar waar nodig bij te sturen en de begroting middels expliciete besluiten te wijzigen.

Grootste effecten
In deze tussentijdse rapportage wordt een inkijk en doorkijk gegeven in de ontwikkeling van beschikbaar gestelde middelen en uit te voeren beleid. Geconstateerde financiële afwijkingen zijn veelal incidenteel van aard. De grootste financiële effecten komen uit de septembercirculaire, de parkeeropbrengsten en de gevolgen van de analyse personeelslasten (zie alinea hieronder). Daarnaast zijn er diverse kleinere afwijkingen in kosten en/of opbrengsten. Per saldo is er in 2026 een nadelig effect. Structureel is er vanaf 2027 een voordelig effect door de gevolgen van de advisering rondom de septembercirculaire.

Analyse personeelslasten
Het incidentele nadeel in 2026 wordt met name verklaard door de voorziening die getroffen moet worden vanwege het uit functie treden van vier wethouders door de vorming van het nieuwe college. Op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) hebben zij recht op een wachtgelduitkering. Om aan de toekomstige financiële verplichtingen hiervan te voldoen, is het noodzakelijk om voor de gehele periode een voorziening wachtgeld te vormen conform de richtlijnen van het BBV (voorzichtigheidsbeginsel), wat leidt tot een financieel nadeel van € 1.190.000,-. Het uiteindelijke nadeel valt lager uit op het moment dat de voormalige wethouders gedurende deze periode een nieuwe baan of andere neveninkomsten vinden, dit is echter een toekomstige en onzekere gebeurtenis en mag niet meegenomen worden bij de vorming van de voorziening. Er is een financieel voordelig effect op de bedrijfsvoering te verwachten door voornamelijk vacatureruimte van € 539.000,-, waarmee invulling kan worden gegeven aan het resterende om te buigen bedrag in 2026 van € 286.000,-. Voor uitgebreide toelichting zie hoofdstuk 5.1 Analyse personeelslasten.

Financiële samenvatting
In de financiële samenvatting in hoofdstuk 2 wordt de opbouw van het begrotingssaldo en het financiële effect van deze Turap uitgebreid weergegeven. In de onderliggende programma's in dit boekwerk is een uitgebreide tabel per programma te vinden. Onderstaand een samenvattende tabel van het financiële effect van deze 2e Turap en het meest recente begrotingssaldo.

*(Bedragen * € 1.000,-)*

Effect 2e Turap 2026	2026	2027	2028	2029
Incidentele afwijkingen	-1.811	-88	-50	-25
Structurele afwijkingen	-362	874	734	476
Totaal effect 2e Turap 2026	**-2.173**	**786**	**684**	**451**
Begrotingssaldo	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Begrotingssaldo voor 2e Turap 2026	6.239	4.441	1.440	3.114
Effect 2e Turap 2026	-2.173	786	684	451
Begrotingssaldo na 2e Turap 2026	**4.066**	**5.227**	**2.124**	**3.565**

Er is samengevat sprake van een incidenteel nadeel in 2026 van afgerond **€ 2.173.000,-** en een structureel voordeel in de jaren 2027-2029. Structureel is er sprake van een aflopend voordeel tot afgerond € 451.000,- vanaf 2029 als gevolg van de afwijkingen in deze rapportage.

Korte leeswijzer
Per programma zijn alle belangrijke inhoudelijke afwijkingen en financiële afwijkingen met budgettair effect beschreven. De inhoudelijke afwijkingen zonder direct budgettair effect (ontwikkelingen) in deze Turap zijn cursief aangegeven in de tabellen. In de tabellen zijn negatieve bedragen nadelen/lasten en positieve bedragen voordelen/inkomsten. Er wordt tussentijds afgerond op duizendtallen, waardoor er afrondingsverschillen kunnen ontstaan in de optelling van de tabellen. In de totalen wordt het werkelijke afgeronde effect weergegeven.
In het hoofdstuk ombuigingsmonitor wordt een stand van zaken weergegeven m.b.t. de lopende ombuigingen. Eventuele besluiten omtrent ombuigingen komen terug in de effecten en toelichtingen per programma. Het hoofdstuk managementinformatie bevat de voortgang van bestaande taakstellingen en het overzicht van taakmutaties en eventuele inzet daarvan. In de technische wijzigingen zijn wijzigingen zonder budgettair effect verzameld waarvan de bevoegdheid op college- of raadsniveau ligt.

2 Financiële samenvatting

In dit hoofdstuk wordt de opbouw van het begrotingssaldo en het financiële effect van deze Turap (per programma) weergegeven. In onderstaande tabel wordt eerst het actuele begrotingssaldo weergegeven en vervolgens het effect van deze 2e Turap per programma.

*(Bedragen * € 1.000,-)*

Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo na 1e Turap 2026	5.557			
Meicirculaire 2026	660			
Overig	22			
Begrotingssaldo 2027-2030 na aanmeldingen juridisch verplicht		4.441	1.440	3.114
Begrotingssaldo 2026-2029 actueel	**6.239**	**4.441**	**1.440**	**3.114**
Effect 2e Turap 2026 per programma	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Programma 0	-1.176	745	662	459
Programma 1	-16	10	10	10
Programma 2	-119	30	30	30
Programma 3	11	0	0	0
Programma 4	214	-50	-70	-95
Programma 5	18	50	50	45
Programma 6	0	0	0	0
Programma 7	50	0	0	0
Programma 8	100	0	0	0
Effect analyse personeelslasten (H5.1)	-1.449	0	0	0
Analyse kapitaallasten (H6.1)	193	0	0	0
Saldo 2e Turap 2026	**-2.173**	**786**	**684**	**451**
Begrotingssaldo na 2e Turap 2026	**4.066**	**5.227**	**2.124**	**3.565**

Bij het geprognosticeerde saldo 2026 wordt uitdrukkelijk opgemerkt dat dit is gebaseerd op de gegevens over de eerste acht maanden van het jaar. Dit zal afwijken van het uiteindelijke saldo van de jaarrekening 2026, maar geeft wel inzicht in de huidige stand van zaken.

In de gepresenteerde financiële effecten kan ook een relatie zitten met de ombuigingen. Hierover is meer terug te vinden in hoofdstuk 4 Ombuigingsmonitor. Bij de Begroting 2025 zijn de ombuigingen besloten. Sommige ombuigingen worden eerst als taakstelling opgenomen als de ombuiging niet per direct feitelijk gerealiseerd kan worden. Dit betekent dat het saldo gepresenteerd is alsof de ombuiging wel gerealiseerd is, terwijl in de praktijk dit nog een lopend proces kan zijn. Via de ombuigingsmonitor wordt de realisatie van de ombuigingen gevolgd. Uit de monitor bij deze tussentijdse rapportage blijkt dat er structureel nog een bedrag van ca. 1,2 miljoen in 2026 tot oplopend 1,9 miljoen in 2030 nog niet is gerealiseerd. Ten opzichte van de Voorjaarsmonitor Ombuigingen 2026 (bijlage bij de 1e Turap) is er een toename van ongeveer € 1,3 miljoen aan ombuigingen die als gerealiseerd worden beschouwd.

3 Programma's

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
1	0.1	Uitgaven heisessies college najaar 2026	I	-12	0	0	0
2a	0.3	Gemeentelijke vastgoedportefeuille	I	159	0	0	0
2b	0.3 / divers	Gemeentelijke vastgoedportefeuille	S	-84	-84	-84	-84
3	0.4	Uitgaven vervangend Subsidiepakket	I	-45	0	0	0
4	0.4	Bijstelling budget aankoop ingrediënten	S	-25	-25	-25	-25
5a	0.4	Kwartiermaker EHZ	I	-38	-112	0	0
5b	0.4	Kwartiermaker EHZ	I	25	75	0	0
6	0.4	Rente-inkomsten Meerinzicht	I	-131	0	0	0
7	0.4	*Toeslag personeelskosten de Sypel (ontwikkeling)*		0	0	0	0
8	0.4	ARBO opleidingen/trainingen	S	0	-5	-5	-5
9	0.4	Bestuursopdracht visie en strategische agenda EHZ-samenwerking	I	-29	0	0	0
10a	0.4	Applicaties Burgerzaken via Meerinzicht	I	-16	0	0	0
10b	0.4	Applicaties Burgerzaken via Meerinzicht	S	-13	-13	-13	-13
11	0.5	*Conversie lening Alliander (ontwikkeling)*		0	0	0	0
12	0.5	Treasury	I	27	0	0	0
13	0.62	OZB opbrengsten niet-woningen	I	-178	0	0	0
14	0.63	Taakstelling parkeren m.b.t. 2026	I	-430	0	0	0
15	0.7	Algemene uitkering Gemeentefonds	S	-388	909	789	586
		Totaal programma 0		**-1.176**	**745**	**662**	**459**

1. Uitgaven heisessies college najaar 2026

In het najaar van 2026 zijn twee heisessies georganiseerd, gericht op teamvorming, rolverdeling, bestuurlijk-ambtelijk samenspel en voorbereiding van het collegeprogramma 2026-2030. De geraamde inzet van de externe begeleiding bedraagt € 11.600,- excl. btw. Dit betekent een incidenteel nadeel van € 11.600,- in 2026.

2. Gemeentelijke vastgoedportefeuille

De gehele vastgoedportefeuille is financieel beoordeeld voor deze 2e tussentijdse rapportage. In algemene zin is er sprake van lagere kosten op verzekeringen en hogere kosten op de belastingen. Daarnaast zijn er een aantal kleinere overschrijdingen op onderhoud. Dit gedeelte van de wijziging betreft een vrijwel neutrale wijziging.

De belangrijkste financiële afwijkingen zijn:
- Er wordt nog geen huurinkomst gerealiseerd m.b.t. woon-winkelpand Donkerstraat 10-12-14 in 2026. Nadelig effect van € 25.000,- in 2026.
- Inkomsten vanuit de Graaf Ottolaan 26 worden incidenteel geraamd. Na aftrek van kosten betreft dit een verwacht incidenteel voordeel in 2026 van € 134.000,-.
- Er wordt een huuropbrengst geraamd in 2026 van afgerond € 51.000,- vanuit gebouw Sypel 2. In 2026 staan hier nog geen kosten tegenover en is dit een incidenteel voordeel. De structurele exploitatie zal later volgen wanneer meer bekend is.
- Na de renovatie van het Oude Stadhuis zijn een aantal onderhoudscontracten afgesloten. Sinds de renovatie is er sprake geweest van forse inflatie ten opzichte van de oorspronkelijke exploitatie. Op basis van reëel ramen is er een structurele ophoging nodig van € 40.000,- vanaf 2026.
- Voor het gebouw MFC de Roef is een structurele ophoging nodig voor een overig exploitatiebudget. Dit is nodig voor de huur van een transformator i.v.m. de energievoorziening. Hiermee is nog geen rekening gehouden in de structurele exploitatie en is derhalve een structureel bedrag nodig van € 4.000,- vanaf 2026.

- Wat betreft het contractonderhoud Huis van de Stad is een structurele ophoging nodig van € 40.000,- vanaf 2026. Dit is met name het gevolg van het aangesloten warmtenet en de nieuwe onderhoudscontracten als gevolg daarvan. Daarnaast is er de afgelopen jaren sprake geweest van hogere inflatie op onderhoudscontracten dan de ophoging van het onderhoudsbudget vanuit de gemeentelijke indexatie.

Voor panden (30 en 37) aan de Mecklenburglaan moet nog een huurovereenkomst met Landstede getekend worden en wordt derhalve in deze Turap alleen een tekstuele melding gedaan van verwachte huuropbrengsten. Er zal nog beoordeeld worden welke toekomstige kosten hiertegenover staan en wellicht wordt een voorstel gedaan bij de jaarrekening om een voordeel te storten in de bestemmingsreserve Duurzaam vastgoed voor toekomstige investeringen in duurzaamheid.

Samenvattend is het totale financiële effect van de genoemde afwijkingen een incidenteel voordeel van afgerond € 75.000,- in 2026, en een structureel nadelig effect van € 84.000,- vanaf 2027.

3. Uitgaven vervangend Subsidiepakket

Vorig jaar is nieuwe software aangeschaft voor het Subsidiebureau waarin jaarlijks miljoenen euro's aan uitgaande en inkomende subsidies worden beheerd. Dit pakket SubsidieVolgSysteem (SVS) brengt extra onverwachte kosten met zich mee, zoals kosten voor aansluiting op DigiD, het periodiek opleveren van certificaten en doorbelaste kosten van de inzet van de afdeling I&A van Meerinzicht. Ook blijkt dat het technisch applicatiebeheer meer tijd kost dan van tevoren bedacht. Dit komt met name door de toegenomen eisen op gebied van privacy en informatieveiligheid. Er is een incidenteel bedrag benodigd van € 45.000,- in 2026.

4. Bijstelling budget aankoop ingrediënten

Het budget voor de inkoop van ingrediënten ten behoeve van het Lunchplein en de kantine werf staat onder druk. Momenteel is het inkoopbudget reeds voor 85% benut. De prognose voor 2026 wijst uit dat we dit budget aan het einde van het jaar met circa € 44.200,- zullen overschrijden. Deze overschrijding heeft een structureel karakter. Ook in voorgaande jaren was er sprake van een tekort op dit budget.

Dit wordt veroorzaakt door:
- Stijgende inkoopkosten: De prijzen van voedingsmiddelen zijn de afgelopen jaren fors gestegen.
- Klanttevredenheid en uitbreiding assortiment: Het Lunchplein is een groot succes (met recent een recordaantal van 200 bezoekers per dag) en het assortiment is naar wens van de klant uitgebreid.
- Beperken Prijsstijgingen: Vanuit de directie is verzocht om prijsstijgingen in de kantine beperkt te houden. Een lagere prijs voor bijvoorbeeld salades stimuleert een gezonder voedingspatroon en draagt een toegankelijk Lunchplein bij aan de sociale cohesie, ontmoeting en ontspanning van collega's.

Financiële analyse en mogelijke scenario's

Tegenover de stijgende inkoopkosten staat een structureel stijgende omzet, dankzij het hoge bezoekersaantal. Dit jaar verwachten we een positief resultaat van circa € 20.000,-. Wanneer we de overschrijding op de inkoopkosten wegstrepen tegen deze extra opbrengsten, resteert er een netto tekort van € 24.200,-. Om dit duurzaam op te lossen, wordt in principe een budgetverhoging van € 25.000,- voorgesteld.

Om het resterende tekort van € 25.000,- structureel op te lossen, leggen wij de volgende drie scenario's voor ter besluitvorming. Wij geven de voorkeur aan Scenario 1 en schetsen daarnaast 2 andere scenario's ter besluitvorming:

- Scenario 1 Structurele verhoging budget: Hierbij wordt het budget structureel met € 25.000,- verhoogd. Dit sluit aan bij de wens van de directie om de prijzen van met name gezonde producten (zoals salades) laag te houden, om zo vitaliteit en het gezamenlijk lunchen als werkgever actief te blijven stimuleren.
- Scenario 2 Prijzen verhogen (Principe: "De gebruiker betaalt"): Dit college hanteert als uitgangspunt dat de gebruiker betaalt. In dit scenario worden de prijzen in de kantine en op het Lunchplein verder verhoogd om kostendekkend te kunnen opereren en het gat van € 25.000,- te dichten. Risico is dat dit ten koste kan gaan van de verkoop van gezonde voeding en mogelijk leiden tot een terugloop in het aantal bezoekers.
- Scenario 3 Gedeeltelijke dekking doorrekenen: Een derde optie is gedeeltelijke dekking te halen uit prijsstijgingen en de rest uit verhoging van budget.

5. Kwartiermaker EHZ

De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (EHZ) staan voor grootschalige opgaven zoals ruimte voor defensie, bereikbaarheid van de regio en de stikstofaanpak op de Veluwe. Deze uitdagingen overstijgen onze gemeentegrenzen. Om hier regie op te voeren, de regio op de kaart te zetten en investeringen aan te trekken wordt een Kwartiermaker EHZ ingezet. De opdracht voor 2026 en 2027 bestaat uit het ontwikkelen van een Regionale Investeringsagenda. Zorgen voor een heldere afbakening van regionale ambities binnen en tussen het ruimtelijke domein (Regio EHPZ), het sociaal domein (EHZM) en de bedrijfsvoering (GR Meerinzicht). Per

saldo betekent dit een incidentele last van € 12.500,- in 2026 en € 37.500,- in 2027.

6. Rente-inkomsten Meerinzicht

Vanuit de ombuigingsopgave zijn de rente-inkomsten die Meerinzicht ontvangt over het schatkistbankieren opgenomen in onze begroting. Voor 2026 was een verwachte opbrengst begroot van € 386.000,-. Zoals ook opgenomen in de ombuigingsmonitor is vanaf september 2024 een rentedaling ingezet vanuit de ECB. Vanuit Meerinzicht is de verwachting dat er € 255.000,- aan rente-inkomsten zullen zijn. Op basis van deze ontwikkeling dient de rente-inkomst voor 2026 naar beneden te worden bijgesteld, wat zorgt voor een nadeel van € 131.000,-. Hiermee is de ombuiging voor 2026 niet 100% realiseerbaar. Voor 2027 en verder is het afhankelijk van de liquiditeit en renteontwikkeling of de ombuiging gehaald kan worden.

7. Toeslag personeelskosten de Sypel (ontwikkeling)

Door de hogere bezoekersaantallen was men genoodzaakt om in het weekend meer personeel in te zetten om de veiligheid van de gasten te kunnen borgen. De werknemers hebben recht op een ochtend- en avondtoeslag. Daarnaast zijn wij ook in het weekend open. In oktober 2025 is in de CAO een loonindexatie opgenomen. Dit resulteert daarom nu in een negatief saldo op de begroting.

Om de veiligheid van onze gasten te blijven waarborgen met een adequaat personeelsaantal, is structureel een bedrag nodig van € 60.000,- voor de incidentele vergoedingen. In 2026 is dit bedrag meegenomen in de analyse personeelslasten. Voor 2027 en verder wordt dit betrokken bij de actualisatie van het bedrijfsplan en analyse van de gehele exploitatie van de Sypel. Hieruit zal naar voren komen of dit gedekt kan worden vanuit mogelijk hogere opbrengsten vanuit de hogere bezoekersaantallen.

8. ARBO opleidingen/trainingen

In 2026 zijn er extra kosten gemaakt om te voldoen aan de ARBO eis om Boa’s en toezichthouders op te leiden tot verkeersregelaar en incidentenmanagement. Tot op heden is hier geen specifiek budget voor en is dit bekostigd vanuit het algemene budget voor stadstoezicht. Om te voldoen aan de eis, zijn er in 2026 circa € 35.000,- aan extra opleidingskosten gemaakt ten behoeve van de ARBO eis. De verwachting is dat we jaarlijks € 5.000,- extra kosten maken voor nieuwe instroom om hen op te leiden om te voldoen aan de ARBO eis.

Het incidentele bedrag van € 35.000,- is betrokken bij de analyse personeelslasten. Derhalve vragen wij hier nog een structureel bedrag van € 5.000,- aan voor volgende jaren.

9. Bestuursopdracht visie en strategische agenda EHZ-samenwerking

De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (EHZ) werken samen, waarbij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Meerinzicht fungeert als gezamenlijke bedrijfsvoeringsorganisatie. De EHZ-samenwerking is de afgelopen jaren geïntensiveerd, zodat de vraag opportuun is hoe dat passend georganiseerd kan worden. Om hier antwoord op te krijgen heeft de Netwerkdirectie in januari 2026 opdracht gegeven voor het project: EHZM Samenwerkings- en sturingsraamwerk 100.000+.

Het doel van deze bestuursopdracht is:
1. Het definiëren van de 100.000+ gedachte door middel van het opstellen van een visie op EHZ-samenwerking vanuit het perspectief van inwoners.
2. Het opstellen van een bestuurlijk strategisch EHZ-samenwerkingskader in de vorm van een strategische EHZ-agenda, gebaseerd op onder andere de drie coalitieakkoorden en (concept) collegeprogramma’s.

De totale projectkosten zijn € 85.000,-. Er is een incidenteel bedrag benodigd van € 28.500,- in 2026 voor het aandeel gemeente Harderwijk. Dit wordt inhoudelijk gerelateerd aan de onderuitputting op de bedrijfsvoeringsbudgetten 2026 (zie 5.1 analyse personeelslasten).

10. Applicaties Burgerzaken via Meerinzicht

Op 22 september 2026 heeft het College besloten eenmalig uitvoeringsbudget beschikbaar te stellen van afgerond € 15.700,- en een structurele jaarlast op te nemen van € 12.532,- voor vier applicaties Burgerzaken.

Dit gaat om de volgende applicaties:
1. Module Raadplegen derden (RPL3)
2. Migratie van 'JCC personeelsplanning' van de interne IT-omgeving naar de SaaS-hostingomgeving van de leverancier (JCC Software),
3. Softwarekoppeling tussen de applicaties ‘JCC klantgeleiding' en 'Centric Burgerzaken'.
4. Softwarekoppeling tussen de Oribi document- en gezichtsscanners en de applicatie Centric Burgerzaken'.

De opdracht is gegeven aan Meerinzicht om tot implementatie over te gaan. De financiële consequenties van dit collegebesluit dienen verwerkt te worden in deze Turap. Het betreft een incidentele last in 2026 van € 15.700,- en een structurele last van € 12.532,- vanaf 2026.

11. Conversie lening Alliander (ontwikkeling)

In 2021 is een converteerbare aandeelhouderslening aan Alliander verstrekt (ons aandeel: € 2.428.265,-). Alliander heeft verzocht deze lening om te zetten naar gewone aandelen. KPMG heeft vastgesteld dat aan alle voorwaarden is voldaan, waarna het college in het najaar van 2026 heeft besloten medewerking te verlenen. Het wegvallen van de rente-inkomsten heeft geen gevolgen voor de begroting, aangezien deze inkomsten conform advies van 2021 niet waren ingeboekt. De conversie betreft daarom enkel een balansmutatie van vorderingen naar financiële vaste activa.

12. Treasury

In de begroting 2026 is een bedrag opgenomen voor rente van een aan te trekken lening in 2026. Op basis van de actuele liquiditeitsbegroting is deze niet nodig in 2026. Dit levert een voordeel op van € 157.000,-. Hiertegenover staat een nadeel van lagere dividendinkomsten 2026 van Alliander, de BNG en Omrin van €102.000,- cumulatief. In de primitieve begroting 2027 is (deels) al rekening gehouden met een lagere structurele opbrengst. De bespaarde rente die toegerekend wordt aan de grondexploitatie in 2026, is op basis van de jaarrekening 2025, € 28.000,- lager dan geraamd. Per saldo resteert er een incidenteel voordeel in 2026 op dit taakveld van € 27.000.-.

13. OZB opbrengsten niet-woningen

Wat betreft de inkomsten OZB is er sprake van een verwacht incidenteel nadeel van € 178.000,- in 2026. Dit heeft betrekking op de OZB gebruikersdeel niet-woningen en wordt verklaard door leegstand. Hierdoor blijven de inkomsten achter. In de berekening voor de begroting 2027 is hier rekening mee gehouden, echter in 2026 levert dit nog een incidenteel effect op. Er is daarnaast een verschuiving tussen de OZB-inkomsten eigenaren die neutraal wordt aangepast.

14. Taakstelling parkeren m.b.t. 2026

In de begroting 2026 is, naast de regulier geraamde parkeeropbrengsten, een extra taakstellende parkeeropbrengst van € 1.400.000,- opgenomen vanwege het afschaffen van gratis parkeren.

Stand t/m augustus 2026 is dat we 15% achterlopen op de prognose inclusief taakstelling. De verwachting is dat we in de laatste 4 maanden een deel van deze achterstand inlopen waardoor we eind van dit jaar ca. 12% minder parkeeropbrengsten hebben gerealiseerd in vergelijking met de begroting (een totale opbrengst van afgerond € 3,6 miljoen). Dit staat gelijk aan een nadeel van € 430.000,-. Ongeveer driekwart van dit nadeel wordt veroorzaakt doordat de geraamde extra opbrengsten i.v.m. het afschaffen van gratis parkeren niet volledig zijn gerealiseerd. Het restant komt door minder parkeeropbrengsten op de overige locaties inclusief de dagkaarten.

Hoewel er geen directe relatie is, zien we in dezelfde periode een toename van bezoekers in de binnenstad van ruim 8% (gegevens Visit Veluwe). Deze aantallen zeggen niks over het gebruikte vervoermiddel. Er zijn geen betrouwbare gegevens over het effect op de omzet van ondernemers in de binnenstad.

Voorgesteld wordt om € 430.000,- incidenteel af te ramen in 2026. Tegelijkertijd blijven we in de gaten houden hoe de parkeeropbrengsten zich in de toekomst ontwikkelen. Als blijkt dat de opbrengsten structureel lager zijn, zullen we onderzoek doen naar andere mogelijkheden om de taakstelling in te vullen (waaronder ook de parkeervergunningen en -ontheffingen).

15. Algemene uitkering Gemeentefonds

Septembercirculaire 2026

De septembercirculaire is op Prinsjesdag uitgekomen. Het negatieve netto effect voor 2026 bedraagt € 388.000,-. Dit ontstaat met name doordat de verwachte onderuitputting van het BTW-Compensatiefonds lager is dan de stelpost waarmee rekening werd gehouden in de begroting.
Voor de jaren vanaf 2027 is sprake van een voordelig resultaat. Ten eerste is dit het gevolg van de bijstelling van het loon- en prijs accres van 2027. Verder heeft het Rijk met de Septembercirculaire een aantal maatstaven (bijvoorbeeld inwoners en onderwijsachterstand) geactualiseerd. Daarmee is ook het verschil opnieuw berekend tussen de eigen waarden en BZK. In lijn met de advisering van de meicirculaire 2026 om 50% tussen beide berekeningen aan te houden, kan de stelpost structureel naar beneden worden bijgesteld.

Via separate advisering aan het college worden de effecten van de septembercirculaire toegelicht (waarna deze ter kennisname naar de Raad gaat). Via deze tussentijdse rapportage worden de effecten in de begroting verwerkt.

Het meerjarige effect vanuit de septembercirculaire is als volgt:

bedragen x € 1.000

bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Septembercirculaire 2026	117.360	121.843	117.329	116.537	119.572
Meicirculaire 2026	116.905	121.009	116.771	116.053	119.081
Bruto effect septembercirculaire	**455**	**834**	**558**	**484**	**491**
1. Volume- en loon-/prijsmutaties				-157	-159
2. Vrijval stelpost BTW-compensatiefonds (BCF)	-880				
3. Taakmuaties/IU/DU (koppeling met beleidsterrein)	-258	-332	-182	-185	-188
Subtotaal A t/m C	*-1.138*	*-332*	*-182*	*-342*	*-347*
Netto effect septembercirculaire	**-683**	**502**	**376**	**142**	**144**
4. Actualisatie stelpost verschil eigen aantallen - BZK	295	407	413	444	458
Budgettair resultaat septembercirculaire	**-388**	**909**	**789**	**586**	**602**

(positief getal = voordelig; negatief getal = nadelig)

Programma 1 Veiligheid

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
16	1.1	Bluswatervoorziening	I	-42	0	0	0
17a	1.1	Indexatie vergoeding voor regionale functie VNOG	I	15	0	0	0
17b	1.1	Indexatie vergoeding voor regionale functie VNOG	S	10	10	10	10
		Totaal programma 1		**-16**	**10**	**10**	**10**

16. Bluswatervoorziening

Bij de jaarafsluiting van 2025 is het onbestede restant van het budget Gebiedsgerichte aanpak natuurbeheerders niet overgeheveld naar 2026. Dit bedrag is hierdoor incidenteel vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat 2025.

Van het oorspronkelijke budget van € 75.000,- stond eind 2025 nog circa € 49.500,- open. Om de geplande werkzaamheden af te ronden en de bijbehorende lasten in 2026 te kunnen dekken, wordt voorgesteld om een bedrag van € 42.200,- opnieuw op te nemen in de begroting van 2026.

17. Indexatie vergoeding voor regionale functie VNOG

Sinds 1 januari 2023 is de demarcatieregeling van kracht bij het VNOG. Zij is afgesloten tussen de 22 colleges in Noord- en Oost-Gelderland en het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG). In deze regeling is de taakverdeling tussen de gemeenten en VNOG in de kazernes wederzijds vastgelegd.

De kazerne van Harderwijk heeft een regionale functie en krijgt hiervoor een vergoeding. Bij de evaluatie is gebleken dat VNOG een jaarlijkse indexatie op de vergoedingen in 2024-2025-2026 niet heeft toegepast, wat volgens de regeling wel had gemoeten. Door middel van een nabetaling wordt dit zo spoedig mogelijk hersteld en vanaf 2027 wordt de index jaarlijks toegepast conform de Regeling Demarcatie. Voor Harderwijk betekent dit een eenmalige nabetaling van € 15.400,- (voordeel) door het VNOG aan gemeente Harderwijk en een bijstelling van het inkomstenbudget van jaarlijks € 119.000,- naar € 129.400,- vanaf 2027 (voordeel).

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
18	2.1	*Maak openbare ruimte veilig voor vrouwen (ontwikkeling)*		0	0	0	0
19	2.1	Ophogen krediet toilet de Wellen	S	-1	-1	-1	-1
20	2.1	*Baanweg (ontwikkeling)*		0	0	0	0
21a	2.1	Verkeersmaatregelen Newtonweg en Lorentzstraat	I	-200	0	0	0
21b	2.1	Verkeersmaatregelen Newtonweg en Lorentzstraat	I	200	0	0	0
21c	2.1	Verkeersmaatregelen Newtonweg en Lorentzstraat	S	0	-10	-10	-10
22a	2.1	Reconstructie N302 Leuvenumseweg	I	-649	0	0	0
22b	2.1	Reconstructie N302 Leuvenumseweg (dekking voorziening)	I	649	0	0	0
23	2.1	Bijdrage regionaal Mobiliteitsfonds (Noord-Veluwe Bereikbaar)	I	-48	0	0	0
24a	2.1	Prijsstijging voertuig bebording + ongedierte	S	-2	-2	-2	-2
24b	2.1	Prijsstijging voertuig bebording + ongedierte	S	-2	-2	-2	-2
25	2.1	Prijsstijging vrachtwagen	S	0	-4	-4	-4
26	2.1	Ontwikkeling Degeneratievergoedingen	S	90	50	50	50
27	2.1	Ophogen Krediet Omvormen LED (2026 t/m 2029)	S	0	-1	-1	-1
28a	2.2	Parkeerregulering Waterfront/Zeebuurt (dotatie BR kapitaallasten Parkeren Waterfront)	I	0	-156	0	0
28b	2.2	Parkeerregulering Waterfront/Zeebuurt (onttrekking BR Parkeren Waterfront)	I	0	156	0	0
28c	2.2	Parkeerregulering Waterfront/Zeebuurt	S	0	0	-15	-15
28d	2.2	Parkeerregulering Waterfront/Zeebuurt	S	0	0	15	15
29	2.4	Kosten havens	I	-35	0	0	0
30	2.4	Opbrengsten havens	I	-122	0	0	0
		Totaal programma 2		**-119**	**30**	**30**	**30**

18. Maak openbare ruimte veilig voor vrouwen (ontwikkeling)

Het onderzoek naar welke plekken onveilig zijn is in volle gang. Voor een juiste beoordeling is het echter noodzakelijk dit ook te doen in het najaar (als het ‘s avonds donker is). Hiervoor staat in oktober een afspraak gepland met experts om de aangedragen locaties te bekijken en te beoordelen. Aan de hand van deze schouw kunnen we exact bepalen welke maatregelen nodig zijn. Op dat moment kunnen we pas prijzen opvragen bij aannemers voor de te nemen maatregelen. De verwachting is echter dat alle maatregelen in 2026 niet meer uitgevoerd gaan worden. Het gaat om een bedrag van € 70.000,-. De aanvraag tot overheveling zal gedaan worden bij de jaarrekening.

19. Ophogen krediet toilet de Wellen

Voor het krediet INV0285 Toilet de Wellen wordt een overschrijding verwacht van ca. € 20.000,- vanwege enerzijds het langlopende proces waarin welstand en de omgeving aanvullende eisen hadden qua vormgeving en groene aankleding. Anderzijds vanwege het feit dat voor het verplaatsen van de unit verder van de aanwezige horeca er voor de afvoer van afvalwater een pompput (riool) nodig is.

Het financiële effect is in totaal een extra kapitaallast van € 1.100,- (nadeel) vanaf 2027.

20. Baanweg (ontwikkeling)

In 2026 is onderzoek uitgevoerd naar de (her)inrichting van een deel van de Baanweg en is er o.a. een nieuw schetsontwerp opgesteld. Om dit project in uitvoering te kunnen brengen, is een nieuw krediet nodig. Dit gaat via het reguliere proces van de integrale afweging.

Voordat we aan de uitvoering kunnen beginnen, moet het schetsontwerp dat er nu ligt verder worden uitgewerkt tot Definitief Ontwerp en Uitvoeringsontwerp. Hiervoor willen we het restant van het reeds beschikbare budget gebruiken. Voordat het zin heeft om te investeren in doorontwikkeling van het ontwerp is

het van belang de zekerheid te hebben dat het benodigde uitvoeringskrediet ook beschikbaar gesteld wordt. Daarom stellen wij voor om het restant van het beschikbare onderzoeksbudget van € 18.000,- over te hevelen naar 2027. De aanvraag tot overheveling zal gedaan worden bij de jaarrekening.

21. Verkeersmaatregelen Newtonweg en Lorentzstraat

In 2027 ronden we drie verkeersprojecten om de verkeersveiligheid en bereikbaarheid te verbeteren op Lorentz af. Het gaat om:
- kruising Lorentzstraat / Stephensonstraat / Marie Curiestraat
- rotonde Newtonweg / Lorentzstraat inclusief fietsoversteek Vlierburgpad
- rotonde Newtonweg / Langekamp

De provincie heeft in totaal € 644.817,- subsidie toegezegd voor uitvoering van deze projecten.

Omdat de verkeersprojecten deels toerekenbaar zijn aan de ontwikkeling van Lorentz III is in de grex Lorentz III reeds een bijdrage van € 200.000,- opgenomen. Dit bedrag moet nog worden toegevoegd aan het krediet.

De kostenraming voor deze projecten, waar de beschikbare financiering op is gebaseerd, dateert uit 2021. Intussen zijn de prijzen voor infrastructurele werkzaamheden gestegen als gevolg van reguliere indexatie en van spanningen in het Midden-Oosten en Oekraïne. Op basis van herberekening naar het actuele prijspeil verwachten we een kostenoverschrijding op het krediet van € 215.000,-. In de herberekening is rekening gehouden met de verkregen subsidie en de bijdrage vanuit de grex. Wij vragen u daarom het krediet met € 215.000,- te verhogen.

Het financiële effect van deze ophoging is een extra kapitaallast van € 9.700,- (nadeel) vanaf 2027.

22. Reconstructie N302 Leuvenumseweg

De gemeente Harderwijk heeft bijgedragen aan de reconstructie van de N302, Leuvenumseweg. Nagenoeg al onze wensen om de verkeersveiligheid op en naast deze drukke weg te verbeteren zijn gerealiseerd. De reconstructie van de Leuvenumseweg is een van de projecten die staan op de projectenlijst uit de vastgestelde structuurvisie Vitale Vakantieparken en wordt gedekt vanuit de voorziening verevening vitale vakantieparken. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 649.000,- gedekt uit de voorziening.

23. Bijdrage regionaal Mobiliteitsfonds (Noord-Veluwe Bereikbaar)

Sinds 2021 draagt de gemeente Harderwijk, net als de andere 7 deelnemende gemeenten, jaarlijks een bedrag van € 1,- per inwoner bij aan het regionale Mobiliteitsfonds om te kunnen investeren in de regionale bereikbaarheid. Vanwege het aangekondigde ravijnjaar en de bestaande omvang van het fonds, is bestuurlijk afgesproken om de bijdrage voor 2026 te verhogen naar € 2,- per inwoner. Dit betekent een benodigde ophoging van € 48.200,- in 2026. De jaarlijkse bijdrage per deelnemende gemeente voor 2027 en verder moet nog bestuurlijk worden afgestemd.

24. Prijsstijging voertuig bebording en ongedierte

Als gevolg van technologische ontwikkelingen en prijsstijgingen voor materialen, arbeid en belastingen (BPM) blijken de eerder aangevraagde kredieten ontoereikend voor aanschaf van het werkvoertuig bebording en werkvoertuig ongedierte.

Om de benodigde voertuigen aan te kunnen kopen dienen de kredieten te worden verhoogd naar het huidige prijspeil. Voor beide kredieten gaat het om een verwachte overschrijding van ca. 15%. Voor werkvoertuig bebording INV0241 betekent dit een ophoging van € 13.500,- en voor krediet werkvoertuig ongedierte INV0242 een ophoging van € 12.750,-.

Het financiële effect is in totaal een extra kapitaallast van afgerond € 3.400,- (nadeel) vanaf 2027.

25. Prijsstijging vrachtwagen

Als gevolg van extra advieskosten en prijsstijgingen van materialen blijkt het eerder aangevraagde krediet INV0275 ontoereikend voor aanschaf van de vrachtwagen die in 2027 wordt geleverd. Om de vrachtwagen aan te kunnen kopen dient het krediet te worden verhoogd met € 40.000,-.

Het financiële effect is in totaal een extra kapitaallast van € 4.200,- (nadeel) vanaf 2028.

26. Ontwikkeling Degeneratievergoedingen

Wanneer netbeheerders, telecombedrijven of aannemers graafwerkzaamheden uitvoeren in openbare gemeentegrond—bijvoorbeeld voor het aanleggen of onderhouden van kabels en leidingen— betalen zij voor eventueel toekomstige onderhouds- en herstelwerkzaamheden de gemeente een zogenoemde degeneratievergoeding om de kwaliteit van de wegen te waarborgen.

Wat we zien is dat de werkzaamheden in de grond o.a. in verband met de energietransitie toenemen. In combinatie met strakke sturing vanuit de gemeente op het ontvangen van deze vergoedingen resulteert dit in toegenomen opbrengsten in 2026 en naar verwachting hogere opbrengsten in de komende jaren. Dit betekent een voordeel van € 90.000,- in 2026 en een structureel voordeel van € 50.000,- vanaf 2027.

27. Ophogen Krediet Omvormen LED (2026 t/m 2029)

Door gestegen kosten voor aansluitingen en een aantal onverwachte, noodgedwongen vervangingen verwachten wij het toegekende krediet INV0348 Omvormen LED, voor het omvormen van de openbare verlichting naar LED, te overschrijden. Voor afronding van het project in 2027 wordt ophoging van het krediet gevraagd van € 20.000,-.

Het financiële effect van de ophoging is een extra kapitaallast van € 1.100,- (nadeel) vanaf 2027.

28. Parkeerregulering Waterfront/Zeebuurt

Onderdeel van het door de raad vastgestelde ontwikkelplan Waterfront is dat er parkeerregulering wordt ingesteld in (delen van) Waterfront, Zeebuurt en Friesegracht. Dit wordt per Q1 2027 gerealiseerd. Om dit te kunnen realiseren is een krediet benodigd van € 152.000,-. Om dit krediet incidenteel te dekken is een bedrag van € 156.180,- nodig (inclusief rentelasten).

Er is reeds een bestemmingsreserve Parkeren Waterfront beschikbaar. Deze kan worden aangewend om de kapitaallasten te dekken als gevolg van dit krediet. Hiervoor is een dotatie van €156.180,- nodig van deze bestemmingsreserve naar de bestemmingsreserve Kapitaallasten Parkeren Waterfront. Vanuit laatstgenoemde reserve vindt de daadwerkelijke dekking plaats.

De jaarlijkse exploitatiekosten vanaf 2028 zijn circa € 15.000,-. Daar staat tegenover dat we minimaal hetzelfde bedrag aan jaarlijkse opbrengsten verwachten.

29. Kosten havens

Er hebben zich diverse onvoorziene uitgaven voorgedaan in de havens. Vanwege de hitte zijn er veel storingen van de bruggen geweest en moest de brugbediening opnieuw opgestart worden na onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast moest de server worden vervangen die nodig is voor de camera's in de haven en is na overleg met RWS overgegaan tot de verplichte aanschaf van een bilgewaterpomp en opvangbak. Tevens is er bij de Vischpoortbrug geconstateerd dat er ruimte zit tussen de flens (flens van het draaipunt) en de balans, waardoor de bouten loskomen. Dit wordt gerepareerd en de andere bruggen moeten nu ook gecontroleerd worden. Dit alles leidt tot een overschrijding van ca. € 60.000,-.

Daartegenover staat dat er minder kosten zijn gemaakt voor 'klein onderhoud'. Dit leidt tot een onderschrijding van ca. € 25.000,-. Per saldo is er daarmee een overschrijding van € 35.000,- in 2026.

Daarnaast wordt er in 2026 € 45.500,- meer uitgegeven aan groot onderhoud. Dit komt doordat werkzaamheden uit het haven beheerplan naar voren zijn gehaald. Hiervoor is dekking via de voorziening havenwerken. Dit heeft daarmee geen financieel effect op het begrotingsresultaat.

30. Opbrengsten havens

De werkelijke havenopbrengsten zijn lager dan begroot, dit heeft meerdere oorzaken.
1) Het aantal recreatievaartuigen is lager dan vorig jaar, in de begroting was uitgegaan van een toename aan recreatievaartuigen. Dit leidt tot een nadelig effect van € 58.000,-. Een mogelijke verklaring is dat na een toename in bezit van boten tijdens de Covid, dit nu weer afneemt.
2) In de begroting is rekening gehouden met havenopbrengsten voor horeca schepen. Deze kade is nog niet geëxploiteerd waardoor de geraamde opbrengsten van € 21.000,- niet worden gerealiseerd.
3) Binnen andere zones zijn er meerdere kleine nadelen met een totaalbedrag van € 23.000,-.
4) Er is t.o.v. de begroting een lager tarief aangehouden voor elektriciteit. Dit leidt tot een nadelig effect van € 20.000,-.

Per saldo is er een nadelig effect van € 122.000,- in 2026.

Programma 3 Economie

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
31	3.1	*Uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie 2031 (ontwikkeling)*		0	0	0	0
32	3.1	*Uitvoeringsagenda detailhandel (ontwikkeling)*		0	0	0	0
33	3.2	Krediet Lorentz III		0	0	0	0
34	3.4	Pacht kermis 2026	I	11	0	0	0
		Totaal programma 3		**11**	**0**	**0**	**0**

31. Uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie 2031 (ontwikkeling)

De uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie 2031 is in volle gang. Voor de realisatie van dit programma is via de 2e Turap 2023 een budget beschikbaar gesteld van drie keer € 200.000,-, dat is ondergebracht in een bestemmingsreserve. In de huidige praktijk zien we echter dat het begrote budget voor 2026 niet volledig benut zal worden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de uitvoering van een aantal geplande projecten vertraging heeft opgelopen.

Omdat het hier een bestemmingsreserve betreft, blijven de onbenutte middelen wel behouden voor de vastgestelde doelen. Het restant van het budget voor 2026 zal bij de aanstaande jaarrekening budgettair neutraal worden overgeheveld naar 2027, zodat de uitvoering van de projecten gecontinueerd kan worden.

Daarnaast constateren we in de uitvoering dat er een sterke inhoudelijke overlap tussen de opgaven uit de Binnenstadsvisie en de gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein. Omdat beide visies elkaars doelen versterken, is het voornemen om het resterende budget vanuit de Binnenstadsvisie waar opportuun ook in te zetten voor initiatieven en uitgaven die raakvlakken hebben met de Gebiedsvisie. Voorwaarde hierbij is vanzelfsprekend dat deze uitgaven passen binnen, en niet strijdig zijn met, de oorspronkelijke doelstellingen van de Binnenstadsvisie. Op deze manier borgen we een efficiënte en integrale inzet van de beschikbare middelen voor de ontwikkeling van het gebied.

Het budget voor het Uitvoeringsprogramma Binnenstad is bedoeld voor de uitvoering van de actiepunten uit het Uitvoeringsprogramma van de Binnenstadsvisie 2031. Eén van deze actiepunten is het opstellen en uitvoeren van de Gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein. De (concept) Gebiedsvisie krijgt een uitvoeringsparagraaf met projecten op korte, middellange en lange termijn. Er is binnen het budget van het Uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie 2031 nog budget beschikbaar. Om in 2027 uitvoering te kunnen geven aan de korte termijn projecten wordt een deel van het beschikbare budget uit het Uitvoeringsprogramma Binnenstadsvisie 2031 hiervoor ingezet. Hiermee wordt een deel van het budget benut voor een van de vastgestelde actiepunten.

32. Uitvoeringsagenda detailhandel (ontwikkeling)

Dit budget van € 25.000,- is bedoeld voor de uitvoering van maatregelen uit het Omgevingsprogramma Bouw & Infrastructuur onderdeel detailhandel. Dit programmaonderdeel is nog niet vastgesteld en daardoor wordt er ook nog geen uitvoering aan gegeven. In Q4 wordt het onderdeel ter inzage gebracht. De uitvoering start daardoor op z'n vroegst Q1 2027. De aanvraag tot overheveling zal gedaan worden bij de jaarrekening.

33. Krediet Lorentz III

In de grondexploitatie Lorentz III is een budget van € 200.000,- beschikbaar voor aanpassingen aan de Newtonweg. Inmiddels is hier binnen de Algemene dienst een krediet voor vastgesteld. Hierdoor kan er ook een grondexploitatiekrediet worden geopend waarin de bijdrage wordt verantwoord.

Vanwege de verwerking in de grondexploitatie heeft dit geen financieel effect.

34. Pacht kermis 2026

De gemeente ontvangt na een kermis, pachtinkomsten naar rato van de gegenereerde inkomsten van de kermisexploitant. De kermis in juli heeft een pachtinkomst van € 17.000,- gegenereerd. Dit is een meeropbrengst van € 11.160,- en daarmee een incidenteel voordeel in 2026.

Programma 4 Onderwijs

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
35	4.2	Doordecentralisatiegelden Landstede	I	239	0	0	0
36	4.3	Leerlingenvervoer	I	-25	-50	-50	-25
37	4.3	Ombuiging Subsidie voor peuteropvang versoberen	S	0	0	-20	-70
		Totaal programma 4		**214**	**-50**	**-70**	**-95**

35. Doordecentralisatiegelden Landstede

Per 2026 valt het Morgen College van de Landstede Groep niet langer onder de doordecentralisatie (DDC), omdat zij zijn gefuseerd tot verticale scholengemeenschap. Daardoor vallen zij niet meer onder de huisvestingsverantwoordelijkheid van de gemeente, maar rechtstreeks onder het Rijk. Bij de afwikkeling van de doordecentralisatie met Landstede is een voorlopige afrekening gemaakt. Op basis daarvan heeft Landstede een deel van de verstrekte middelen terugbetaald. De definitieve eindafrekening wordt naar verwachting eind 2026 afgerond. Dit kan nog leiden tot een verschil. Er wordt nu een incidenteel voordeel meegenomen van afgerond € 239.000,- in 2026.

36. Leerlingenvervoer

Vanaf 14 september 2026 komt er een leerling in het vervoer, waarbij, gelet op diens beperking, de dichtstbijzijnde toegankelijke school op 108 km afstand ligt van Harderwijk. De toekenning is conform wet- en regelgeving. Op jaarbasis kost dit € 50.000,-. Dit is een uitzonderlijk hoog bedrag en is niet meegenomen in de begroting. Het gaat om een leerling op het voortgezet onderwijs en dit bedrag zal in ieder geval de komende drie jaren nodig zijn.

37. Ombuiging Subsidie voor peuteropvang versoberen

De ombuiging voor 2026 wordt behaald. De verwachting is dat we de ombuiging voor 2027 ook kunnen realiseren. Voor 2028 verwachten we maximaal € 50.000,- van de € 70.000,- te realiseren en het verzoek is om de ombuigingen vanaf 2029 terug te draaien. Dit heeft te maken met de landelijke ontwikkelingen rondom het realiseren van gratis kinderopvang en de daarbij horende wetswijziging per 1 januari 2029. Deze komende stelselherziening brengt met zich mee dat er reeds een glijdende schaal is ingesteld richting 2029 en de gemeente elk jaar meer subsidie moet bijleggen voor de niet-KOT ouders om de VVE-toegankelijkheid te garanderen. Het financiële nadeel van het afvoeren is € 20.000,- in 2028 en structureel € 70.000,- vanaf 2029.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
38a	5.1	Leefbaarheidssubsidie	I	-250	0	0	0
38b	5.1	Leefbaarheidssubsidie	I	250	0	0	0
39a	5.2	Ophoging krediet luchtbehandelingsinstallatie Sporthal de Sypel	I	-165	0	0	0
39b	5.2	Ophoging krediet luchtbehandelingsinstallatie Sporthal de Sypel (dekking voorziening MJOP)	I	165	0	0	0
40a	5.2	Brand de Sypel	I	-664	0	0	0
40b	5.2	Brand de Sypel	I	664	0	0	0
41a	5.2	Rolluik de Sypel	S	-2	-2	-2	-2
41b	5.2	Rolluik de Sypel	S	2	2	2	2
42a	5.2	DMJOP (duurzaam vastgoed) verschuiving kredieten gymlokalen	I	18	0	0	0
42b	5.2	DMJOP (duurzaam vastgoed) verschuiving kredieten gymlokalen	I	-18	0	0	0
43	5.5	Regioarcheoloog	S	-5	-5	-5	-5
44	5.7	*Extra vervanging en bewatering bomen (ontwikkeling)*		0	0	0	0
45	5.7	Natuursubsidies (SNL)	S	55	55	55	55
46	5.7	*Inhuur vanwege langdurig ziekteverzuim (ontwikkeling)*		0	0	0	0
47	5.7	Ombuiging Huur Defensie verhogen	S	0	0	0	-5
48	5.7	Herplantverplichtingen RWS en Liander	I	-32	0	0	0
		Totaal programma 5		**18**	**50**	**50**	**45**

38. Leefbaarheidssubsidie

Begin 2026 heeft de provincie een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld voor het ondersteunen van leefbaarheidsinitiatieven. Met deze subsidie kunnen gemeenten kleinschalige lokale projecten op het gebied van sport, cultuur en sociale verbondenheid de komende twee jaar een extra impuls geven. In september 2026 heeft het college over de besteding besloten met verwerking in deze bestuursrapportage. Dit leidt zowel aan de kosten- als opbrengstenkant van de begroting tot een verhoging van € 250.000,- in 2026.

39. Ophoging krediet luchtbehandelingsinstallatie Sporthal de Sypel

Er is een ophoging nodig van het krediet m.b.t. de luchtbehandelingsinstallatie Sporthal de Sypel. Voorgesteld wordt om deze in lijn met eerdere advisering te dekken uit de onderhoudsvoorziening (MJOP). De dekking is getoetst en de voorziening is afdoende.

De kosten van het meerwerk zijn ontstaan als gevolg van een onveilig gebleken constructie van het plafond in sporthal 1. Aangezien het houten latten plafond niet één op één wordt vervangen, maar wordt vervangen door geperforeerde golfplaten met akoestisch wol achter de platen is er sprake van een tekort. De meerkosten van de aanpassingen bedragen ongeveer € 300.000,- en na besparingen op andere onderdelen resteert een benodigde ophoging van het krediet van € 165.000,-. Voorgesteld wordt om het krediet op te hogen en dit te dekken uit de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen (MJOP). Het bedrag aan dekking wordt incidenteel toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten installatietechnische voorzieningen gemeentelijke gebouwen.

40. Brand de Sypel

Op 24 december 2025 heeft er een brand plaatsgevonden bij De Sypel. Samen met expertisebureau Lengkeek is op 31 juli 2026 de definitieve schadelijst opgesteld. Hieruit is de totale schade vastgesteld op € 664.157,93. De totale schade (materieel en exploitatieschade) wordt voor 100% vergoed door de verzekeraar.

De vastgestelde bedragen hebben uitsluitend betrekking op vervanging, reparatie, schoonmaakkosten en exploitatieschade als rechtstreeks gevolg van de brand. Er is in dit bedrag geen sprake van gemaakte of

opgenomen preventieve kosten; de bedragen betreffen enkel het zuivere herstel van de opgelopen schade. Dit leidt zowel aan de kosten- als opbrengstenkant van de begroting tot een verhoging van afgerond € 664.000,- in 2026.

41. Rolluik de Sypel

In de huidige situatie is er sprake van een vrije doorgang tussen de binnen- en buitenbaden van Sportcentrum de Sypel via de aanwezige nooddeur. Bezoekers kunnen hierdoor ongecontroleerd van binnen naar buiten lopen. Dit leidt tot uitdagingen op het gebied van toezicht, klimaatbeheersing en algemene toegangsregulering. Om de bassins en ruimtes flexibel en gecontroleerd van elkaar te kunnen afsluiten, is een structurele fysieke oplossing noodzakelijk.

Om deze scheiding te realiseren, wordt een automatisch stuurbaar rolluik geïnstalleerd bij de doorgang. Veiligheid vormt de absolute prioriteit bij de uitvoering van dit project. Omdat de doorgang een functie heeft binnen de vluchtroute, wordt het rolluik direct gekoppeld aan de centrale brandmeldinstallatie.

Voor de aanschaf en montage van het rolluik is in 2027 een krediet nodig van € 30.000,-. Dit heeft als gevolg een kapitaallast van € 2.150,- (afschrijvingstermijn 15 jaar) per jaar vanaf 2028. Dit kan gedekt worden vanuit aframing van budgetten binnen de exploitatie van de Sypel, waardoor dit een budgetneutrale wijziging betreft.

42. DMJOP (duurzaam vastgoed) verschuiving kredieten gymlokalen

Er wordt voorgesteld de invulling van middelen beschikbaar voor het vastgestelde DMJOP gewijzigd in te zetten. Er is momenteel een krediet beschikbaar voor verduurzaming gymlokaal Bosboom Toussaintstraat. Dit krediet blijkt niet meer nodig en kan afgesloten worden omdat dit gymlokaal - als gevolg van de in het IHP vastgelegde plannen - niet voor de lange termijn in stand zal worden gehouden en een verduurzamingsinvestering daarmee niet verantwoord is. Volstaan zal worden met het uitvoeren van groot onderhoud, waarmee dit gymlokaal nog minimaal 10 jaar in stand gehouden kan worden. Dit groot onderhoud wordt bekostigd uit de daarvoor bestaande voorziening (MJOP).

Het krediet voor gymlokaal Bosboom Toussaintstraat wordt bij deze Turap afgesloten en de reeds gemaakte onderzoekskosten van € 18.422,- worden gedekt uit de bestemmingsreserve Duurzaam Vastgoed. De op dit krediet begrote DuMaVa subsidie zal teruggestort moeten worden, aangezien deze werkzaamheden niet uitgevoerd gaan worden.

Voorgesteld wordt om de middelen die hierdoor vrijkomen in de bestemmingsreserve Duurzaam Vastgoed in te zetten voor ophoging van het DMJOP-krediet voor verduurzaming gymlokaal Houtkamp. Per saldo betekent dit een ophoging van het krediet voor gymlokaal Houtkamp van afgerond € 267.000,- gedekt uit de bestemmingsreserve Duurzaam Vastgoed.

43. Regioarcheoloog

De gemeente Harderwijk maakt via de Samenwerking Noord Veluwe (SNV) gebruik van de regioarcheoloog. De gastgemeente voor de regioarcheoloog is de gemeente Putten. De bijdrage voor de gemeente Harderwijk voor de regioarcheoloog is de afgelopen jaren gestegen door de stijgende loonkosten, terwijl het budget afgelopen jaren niet is geïndexeerd. In 2026 bedraagt de budgetoverschrijding daardoor € 4.652,-. Deze overschrijding zal ook komende jaren plaatsvinden.

Voorgesteld wordt om het budget voor de regioarcheoloog vanaf 2027 structureel te verhogen met € 4.700,- naar in totaal € 36.000,-.

44. Extra vervanging en bewatering bomen (ontwikkeling)

Momenteel merken we dat door de extreme droogte een bovengemiddeld aantal bomen het loodje legt en dat de aannemer die de bewatering van de nieuwe aanplant verzorgt de afgelopen tijd continu aan het rijden is geweest met dubbele bezetting.

De vervanging van de afgestorven beplanting en de extra inzet voor het bewateren van de jonge bomen leiden naar verwachting tot een kostenoverschrijding waarvan de hoogte op dit moment nog niet goed in te schatten is en ook afhankelijk is van de weersomstandigheden in de komende maanden.

45. Natuursubsidies (SNL)

Voor het behoud, de ontwikkeling en het beheer van bestaande natuurterreinen, bossen en landschapselementen ontvangt de gemeente Harderwijk de SNL-subsidie (Subsidiestelsel Natuur en Landschap). Omdat de gemeente Harderwijk meer subsidie ontvangt dan begroot dient de begroting conform te worden bijgesteld. Dit betekent een structureel voordeel van € 55.000,- vanaf 2026.

46. Inhuur vanwege langdurig ziekteverzuim (ontwikkeling)
Bij het personeel van het Stadsbedrijf is sprake van enkele langdurige zieken. Voor enkele medewerkers geldt dat zij langdurig afwezig zijn, vanwege niet-werkgerelateerde klachten. Om hun inzet en productie op te vangen, wordt dit jaar extra ingezet op inhuur van personeel. Dit is een incidentele uitgave.

Vanwege minder groeizame omstandigheden dit jaar, is echter ook sprake van minder inhuur. Dit compenseert de inhuur vanwege ziekte, waardoor het totaalbudget voor de producten groen en straatreiniging toereikend is.

47. Ombuiging Huur Defensie verhogen
Defensie huurt het Beekhuizerzand van de gemeente als oefenterrein voor militaire voertuigen (o.a. tanks). Een verhoging van de huurprijs, naast de bestaande indexering, is alleen mogelijk wanneer daarover op het moment van verlenging van de overeenkomst (per 1 januari 2030) met Defensie overeenstemming wordt bereikt. De onderhandelingen met Defensie zijn voornamelijk gericht op voorwaarden zoals milieu, gebruik terrein en vliegbewegingen. De huidige contractvorm van automatische verlenging biedt beperkte ruimte om te onderhandelen over de huurprijs. Wanneer er geen overeenstemming wordt bereikt zal of de huidige huurovereenkomst met Defensie per 1 januari 2030 moeten worden opgezegd of zal de huidige huurovereenkomst onder de nu geldende voorwaarden worden verlengd.

Beide situaties leiden niet tot de in het voorstel opgenomen ombuiging. Het is derhalve niet reëel om van realisatie uit te gaan. Vanaf 2029 wordt daarom voorgesteld de ombuiging af te voeren. Dit betekent een structureel nadeel vanaf 2029 van € 5.000,-.

48. Herplantverplichtingen RWS en Liander
Ten behoeve van een herplantverplichting van RWS voor de kap van bomen ten noorden van de A28 ter hoogte van het Wolderwijd, wordt een bosstrook aangeplant ten zuiden van de A28 ter hoogte van Drielanden. De kosten hiervoor worden vervolgens 100% vergoed door RWS, volgens het contract dat hiervoor is afgesloten. Dit gaat om een neutrale ophoging van de begroting aan zowel de uitgaven- als inkomstenkant van € 128.000,-.

Ten behoeve van een herplantverplichting van Liander voor de kap van bomen nabij het elektriciteitsstation aan de Leuvenumseweg, is in 2026 door de gemeente een bosstrook aangeplant aan de Ceintuurbaan voor ca. € 27.000,-. De nog te verwachten kosten voor onderhoud en inboet worden geschat op ca. € 5.000,-. Doordat de vergoeding vanuit Liander van € 40.000,- in 2025 is ontvangen en in het resultaat meegenomen, leiden deze kosten in 2026 tot een incidentele overschrijding en nadeel van ca. € 32.000,-.

Programma 6 Sociaal domein

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
49	6.1	*Collectief aanbod en respijtzorg (ontwikkeling)*		0	0	0	0
50	Divers programma 6	Programmagelden/zorgkosten sociaal domein		0	0	0	0
		Totaal programma 6		**0**	**0**	**0**	**0**

49. Collectief aanbod en respijtzorg (ontwikkeling)

Sinds september 2025 loopt er een pilot in Wijkontmoetingscentrum (WOC) de Aanleg om het collectieve aanbod voor dagbesteding in Harderwijk verder te ontwikkelen. Momenteel zijn er twee inloopdagdelen (maandag en donderdag) en een groeiende groep bezoekers. Door een lange opstartfase en vertraging opgelopen door de aankomende verbouwing van de locatie*, kan het gereserveerde budget voor 2026 niet volledig worden benut.

Om de continuïteit van de pilot te waarborgen, wordt voorgesteld om een bedrag van € 100.000,- door te schuiven van 2026 naar 2027, en van 2027 naar 2028. Het voorstel is om de looptijd van het incidentele budget te verlengen tot en met 2028 (was oorspronkelijk t/m 2027), zodat de pilot conform inhoudelijke planning kan worden afgerond. De aanvraag tot overheveling zal gedaan worden bij de jaarrekening.

**De verbouwing vindt plaats terwijl de deuren van het WOC geopend blijven. Dit vraagt aandacht van de partijen in de Aanleg en hierdoor is er terughoudendheid voor een te grote groei.*

50. Programmagelden/zorgkosten sociaal domein

De 2e prognose zorgkosten sociaal domein laat het volgende beeld zien:

Taak / wet	Begroting 2026 (bijgesteld)	2e prognose 2026	Verschil begroting - prognose
Jeugd; exclusief ombuigingen	€ 20.087.000	€ 21.540.000	-€ 1.453.000
Wmo; exclusief ombuigingen	€ 13.165.000	€ 12.380.000	€ 785.000
Participatie; exclusief ombuigingen	€ 21.150.500	€ 20.590.000	€ 560.500
Rijksbijdrage BUIG	-€ 17.200.000	-€ 17.352.322	€ 152.322
Totaal	**€ 37.202.500**	**€ 37.157.678**	**€ 44.822**
Voorlopige terugvordering CJG:			€ 300.000
Dekking vanuit circulaires Gemeentefonds:			€ 93.000
Totaal effect			**€ 437.822**

Ombuigingen/taakstellingen	Begroting 2026 (bijgesteld)	Voorstel in te vullen	Restant
Nog in te vullen ombuigingen Jeugd Harderwijk	€ 0		€ 0
Nog in te vullen ombuigingen Wmo Harderwijk	-€ 35.000	-€ 35.000	€ 0
Nog in te vullen ombuigingen Wmo Meerinzicht	-€ 86.000	-€ 86.000	€ 0
Nog in te vullen ombuigingen Pwet Harderwijk	-€ 140.000	-€ 140.000	€ 0
Nog in te vullen ombuigingen Pwet Meerinzicht	-€ 102.000	-€ 102.000	€ 0
Totaal	**-€ 363.000**	**-€ 363.000**	**€ 0**

Op basis van de 2e prognose 2026 bedraagt het voordeel op de zorgkosten € 437.822,-.

Voorgesteld wordt om voor een bedrag van € 363.000,- aan ombuigingen in te vullen. Daarmee zijn de ombuigingen voor 2026 ingevuld.

Voor het totale positieve effect van € 74.822,- (€ 437.822,- -/- € 363.000,-) wordt voorgesteld de begroting hier nog niet op te muteren. Bij de jaarrekening 2026 is het definitieve effect van de zorgkosten sociaal domein bekend en zal de reserve sociaal domein, indien nodig, ingezet worden.

Bij de jaarrekening 2026 is ook het mogelijke overschot Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2026 bekend. Dit overschot zal, indien nodig, ingezet worden om de reserve sociaal domein weer op het gewenste niveau van € 4 miljoen te brengen.

Onderstaand een toelichting op de verschillende onderdelen:

Jeugd
De positieve ontwikkeling uit 2025 en begin 2026 lijkt zich in 2026 deels door te zetten. Het aantal lopende toewijzingen neemt binnen de meeste segmenten af. Een uitzondering vormt het segment Wonen, waar het aantal lopende toewijzingen toeneemt. Tegelijkertijd is sprake van een lichte stijging van het aantal jeugdigen waarvoor een declaratie is ontvangen. De ontwikkeling zit in een afname in het aantal en de omvang van de ingezette voorzieningen.

Ook de zorgintensiteit neemt binnen de meeste segmenten af. Binnen Specialistisch en met name de Essentiële Functies is echter sprake van een stijging van de zorgintensiteit. Hierdoor nemen de kosten binnen deze zwaardere vormen van jeugdhulp toe. Het betreft veelal complexe zorg voor jeugdigen met meervoudige problematiek. De gemeentelijke beïnvloedingsruimte op deze zorg is beperkt, omdat verwijzing en inzet veelal buiten de directe gemeentelijke toegang plaatsvinden. Hierdoor is de gemeentelijke grip op de instroom, duur en intensiteit van deze trajecten beperkt.

Daarnaast is een daling zichtbaar in het aantal pgb-verstrekkingen. Deze ontwikkeling past bij de met de Integrale Verordening ingezette lijn om pgb's bewuster en meer genormaliseerd in te zetten.

Bij de eerste prognose 2026 is de taakstelling die samenhangt met de versterking van het CJG bijgesteld van € 1,8 miljoen naar € 1,575 miljoen. In de tweede prognose is geen aanleiding om deze taakstelling verder bij te stellen. Het beoogde effect van de structurele verschuiving van middelen van specialistische jeugdhulp naar de versterking van het CJG is echter nog niet volledig zichtbaar. Vanaf 2023 is de subsidie aan Stichting Jeugd Noord-Veluwe verhoogd om deze versterking mogelijk te maken. De investering wordt gedekt uit de middelen voor maatwerkvoorzieningen jeugd en is gericht op het eerder, lichter en dichter bij jeugdigen en gezinnen oppakken van hulpvragen, zodat waar mogelijk de inzet van specialistische jeugdhulp wordt voorkomen of beperkt.

De voor de versterking benodigde formatie is ook in 2026 niet volledig ingevuld. Hierdoor wordt de opdracht niet volledig uitgevoerd en wordt voor 2026 een voorlopige terugvordering van € 300.000,- verwacht. Omdat dit het vierde achtereenvolgende jaar is waarin de beschikbare formatie niet volledig kan worden ingevuld, wordt samen met het CJG bezien of de huidige inrichting van de opdracht nog passend en uitvoerbaar is en of aanpassing van de uitvoering nodig is.

Wmo
Binnen de Wmo is in 2026 een voordeel zichtbaar ten opzichte van de begroting. Dit voordeel doet zich met name voor bij Hulp bij het huishouden. In de begroting wordt op basis van het VNG-voorspelmodel rekening gehouden met een groei van het aantal inwoners dat als gevolg van de vergrijzing een beroep doet op de Wmo. In Harderwijk blijft de verwachte groei binnen Hulp bij het huishouden vooralsnog uit: het aantal inwoners dat hiervan gebruikmaakt blijft nagenoeg stabiel en ook de gemiddelde inzet stabiliseert.

Daarnaast lijken de effecten van de ingezette werkwijze binnen de Wmo, die in 2025 al zichtbaar waren, zich in 2026 voort te zetten. De aanpak richt zich op het normaliseren en dichter bij de inwoner organiseren van ondersteuning, onder andere door inzet van de welzijnsorganisatie. Ook binnen de pgb-uitgaven is een voordeel zichtbaar.

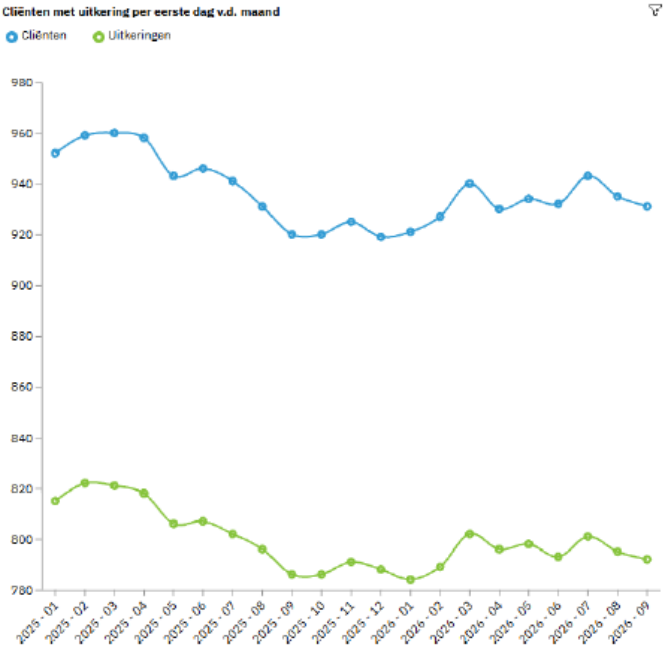
De beweging die met de pilots is ingezet, werkt door in meerdere ombuigingsmaatregelen binnen de Wmo en hangt samen met ombuigingen binnen Meerinzicht. Het positieve financiële beeld past bij de ingezette beweging naar lichtere, meer passende ondersteuning en het voorkomen of beperken van zwaardere of langdurige ondersteuning.

Voorgesteld wordt het verwachte voordeel binnen de Wmo in te zetten voor de dekking van de nog in te vullen Wmo-ombuigingen in 2026.

Participatie
Begin van het jaar was een stijging zichtbaar in het aantal bijstandsontvangers, maar sinds de zomermaanden is sprake van een dalende trend (zie onderstaande grafiek). In de 2e prognose is gerekend met een lager gemiddelde van het aantal bijstandsontvangers. Het aantal jongeren in de bijstand laat

landelijk een stijging zien. In Harderwijk is deze stijging ook zichtbaar. De inzet van loonkostensubsidie heeft volop aandacht en er blijft een stijging zichtbaar. Dit heeft een positief effect op de uitgaven voor uitkeringen. De bestedingen voor bestaanszekerheid zijn minder hoog dan begroot. Met name het aantal uitbetalingen voor de verschillende minimaregelingen (o.a. Individuele Inkomenstoeslag (IIT) en Maatschappelijke Bijdrageregeling (MBR)) is lager dan begroot.
De tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek compenseert huishoudens met een bedrag van € 1.100,- omdat ze door knelpunten in wet- en regelgeving te weinig toeslagen ontvangen. Deze bijdrage is aan 36 gezinnen overgemaakt. Hier tegenover staat een compensatie vanuit het Rijk.

Voorgesteld wordt om het voordeel in te zetten voor de nog in te vullen ombuigingen Participatie in 2026.

Rijksbijdrage BUIG
Eind september is de definitieve rijksbijdrage BUIG gepubliceerd. Het definitieve budget is afgerond € 150.000,- hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door landelijke bijstellingen van het aantal uitkeringen door stijging van de werkloosheidscijfers en inflatie.

Dekking uit circulaires
In de meicirculaire 2026 zijn middelen beschikbaar gesteld voor alleenverdienersproblematiek, re-integratiedienstverlening gericht op jongeren en loon- en prijscompensatie voor beschut werk. De uitgaven van deze onderwerpen zijn verwerkt in de 2^{e} prognose (onderdeel Participatie). De ontvangen compensatie vanuit het rijk is dekking voor deze uitgaven.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
51	7.1	*GGD NOG (ontwikkeling)*		0	0	0	0
52	7.2	Inkomsten leges rioolaansluiting	I	50	0	0	0
53	7.3	*Vrachtwagenheffing (ontwikkeling)*		0	0	0	0
54a	7.4	Rijksmiddelen CDOKE (dotatie reserve)	I	-1.558	-1.564	0	0
54b	7.4	Rijksmiddelen CDOKE (stelpost taakmutaties)	I	1.558	1.564	0	0
55a	7.4	Energiearmoede	I	-71	0	0	0
55b	7.4	Energiearmoede (stelpost taakmutaties)	I	71	0	0	0
56	7.4	Samenwerking Noord-Veluwe Duurzaamheid	I	50	0	0	0
57	7.5	*Terugloop begravingen (ontwikkeling)*	I	-50	0	0	0
		Totaal programma 7		**50**	**0**	**0**	**0**

51. GGD NOG (ontwikkeling)

De GGD NOG heeft voor 2026 een prognose afgegeven van ruim € 500.000,- negatief. Dit zou voor Harderwijk een extra bijdrage van ruim € 35.000,- betekenen. Dit komt nog op de agenda van het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD. De ervaring leert dat de prognoses sterk wisselen. Er kunnen dit jaar nog beheersmaatregelen genomen worden of incidentele meevallers ontstaan.

Gezien deze ervaring en ontbrekende besluitvorming in het AB worden op dit moment geen extra middelen gevraagd. Hier wordt het signaal afgegeven dat de begroting van de GGD NOG onder druk staat.

52. Inkomsten leges rioolaansluiting

Er is sprake van meer ontvangen inkomsten vanuit leges rioolaansluiting. Dit levert een incidenteel voordeel op in 2026 van afgerond € 50.000,-. Het voordeel is als gevolg van meer aansluitingen op het riool ten opzichte van de structurele begroting.

53. Vrachtwagenheffing (ontwikkeling)

Per 1 juli 2026 is de landelijke vrachtwagenheffing ingevoerd. Bij het rijden op hoofdzakelijk A- en enkele N-wegen kan dit naar verwachting oplopen tot circa € 16.000,- extra kosten per vrachtwagen per jaar. Voor specifieke voertuigen — zoals zij- en achterladers — geldt een uitzondering, maar voor bijvoorbeeld kraanwagens geldt deze niet. Omrin controleert momenteel alle voertuigregistraties om te onderzoeken welke voertuigen onder de vrijstelling vallen. De precieze financiële impact voor de gemeente Harderwijk is op dit moment nog niet bekend en wordt in beeld gebracht. Het effect in 2026 zal daarmee mee worden genomen in de jaarrekening 2026.

54. Rijksmiddelen CDOKE

In 2026 en 2027 worden de CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid) middelen niet meer via een SPUK beschikbaar gesteld, maar via een decentralisatie-uitkering (€1.558.000,- in 2026 en €1.564.000,- in 2027). Hoe de CDOKE vanaf 2028 t/m 2030 wordt beschikbaar gesteld is nog niet bekend.

Het voorstel is om de ontvangen bedragen toe te voegen aan de bestemmingsreserve duurzaamheid. De toevoeging aan de reserve wordt gedekt uit de middelen op de stelpost taakmutaties. Op het moment wordt het restant van de SPUK CDOKE gebruikt voor het bekostigen van de capaciteit (zowel de vaste formatie als tijdelijke inhuur). In de eerste TURAP van 2027 wordt bepaald hoeveel middelen in 2027 onttrokken moeten worden voor de capaciteit en mogelijk uitvoering van projecten.

55. Energiearmoede

De gemeente Harderwijk heeft, net als alle andere gemeenten, een decentralisatie-uitkering ontvangen om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en een laag inkomen te intensiveren.

Met de woningcorporaties wordt besproken op welke wijze deze middelen het beste ingezet kunnen worden. Er wordt gedacht aan het waterzijdig inregelen van het CV bij slecht geïsoleerde woningen. Hiermee wordt het gasverbruik verlaagd, worden kosten bespaard en het wooncomfort vergroot.

In december 2025 is € 23.594,- ontvangen en in mei 2026 is € 47.470,-. Deze middelen staan op de stelpost taakmutaties. Met deze Turap wordt dit zowel aan de uitgaven- als inkomstenkant begroot.

56. Samenwerking Noord-Veluwe Duurzaamheid

Na de beëindiging van de samenwerking binnen de Noord-Veluwe op het gebied van duurzaamheid, zijn we per 1 januari 2026 gestart met de samenwerking binnen EHPZ op het gebied van energie. De beschikbare middelen voor 2026, € 50.000,- worden dit jaar niet gebruikt. Deze middelen kunnen eenmalig vrij vallen. In 2027 moet duidelijk worden of een bijdrage nodig is voor de samenwerking op het thema energie binnen de EHPZ. Mogelijk dat dit structurele budget dan (deels) hiervoor wordt ingezet vanaf 2027.

57. Terugloop begravingen (ontwikkeling)

We zien een trend dat steeds vaker wordt gekozen voor cremeren in plaats van begraven. In 2025 zagen we hierdoor al dat er minder inkomsten werden gerealiseerd dan begroot. Ook dit jaar zien we dat het aantal begrafenissen en de daarmee samenhangende inkomsten achterblijven ten opzichte van de prognose. Hoewel lastig te kwantificeren is het de verwachting dat het nadeel niet minder zal zijn dan in 2025. Er wordt incidenteel in 2026 een lager bedrag van € 50.000,- aan inkomsten verwacht.

Programma 8 Ruimte en wonen

*Overzicht afwijkingen per programma (in bedragen * € 1.000,-)*

Nr.	Taakveld	Onderwerp	I/S	2026	2027	2028	2029
58	8.2	Verhogen voorbereidingskrediet Maatwerkwoningen (Parallelweg 7)		0	0	0	0
59	8.2	Bijstelling kredieten Waterfront en Drielanden (neutraal)		0	0	0	0
60a	8.3	Implementatie Wet versterking regie op de volkshuisvesting	I	-101	0	0	0
60b	8.3	Implementatie Wet versterking regie op de volkshuisvesting (stelpost taakmutaties)	I	101	0	0	0
61	8.3	*Omgevingsvergunningen leges (ontwikkeling)*		0	0	0	0
62	8.3	Inhuur omgevingsvergunningen leges	I	100	0	0	0
		Totaal programma 8		**100**	**0**	**0**	**0**

58. Verhogen voorbereidingskrediet Maatwerkwoningen (Parallelweg 7)

Het eerder beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet van € 170.000,- is door vertraging en onvoorziene ontwikkelingen, waaronder stikstof, asbest en aanvullende onderzoeken, volledig benut. Daarom is een aanvullend krediet van €140.000,- nodig.

In november 2026 is een go/no-go moment voorzien, omdat dan meer duidelijkheid wordt verwacht over de haalbaarheid van het project in relatie tot stikstof. Het project ligt namelijk in de 500 meter zone.

Naast de haalbaarheid tot ontwikkeling van de maatwerkwoningen moeten de huidige opstallen worden gesloopt en de asbestvervuiling worden gesaneerd. Hiervoor is circa € 100.000,- nodig. Tot die tijd zal de locatie worden beveiligd en voorzien zijn van bouwhekken. De resterende € 40.000,- is alleen nodig bij doorgang van het project en zal niet worden ingezet bij een no-go. Hierover kan bij de jaarrekening meer duidelijkheid worden gegeven.

Wanneer het project doorgang vindt, zal in het tweede kwartaal van 2027 toegewerkt worden naar een grondexploitatie. Een eventueel nadelig resultaat van deze grondexploitatie wordt gedekt uit de overschotten Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang (BW/MO). Wanneer het project geen doorgang vindt, worden de gemaakte kosten ook uit deze overschotten gedekt. Deze afwijking heeft zodoende geen financieel effect.

Daarbij komt dat de gemeente Ermelo twee maatwerkwoningen zal overnemen en daarmee 30% van de kosten van het project draagt. Het aanvullende krediet is noodzakelijk om de voortgang niet te laten stagneren en de noodzakelijke sloop-, sanerings- en voorbereidingswerkzaamheden uit te kunnen voeren.

59. Bijstelling kredieten Waterfront en Drielanden
In de Tussenrapportage Grondexploitaties t/m Q2 - 2026 is opgenomen dat diverse kredieten verhoogd en/of verlaagd moeten worden.

Waterfront - Woonrijp maken
Voor de werkzaamheden aan het fietspad en voetpad langs de Zuidwalstraat wordt minder provinciale subsidie ontvangen dan begroot. Dit leidt tot een nadeel van € 170.000,- op dit krediet. Dekking wordt gevonden in het verlagen van 2 andere kredieten binnen het woonrijp maken.

Waterfront - Plankosten
De benodigde plankosten binnen de diverse deelgebieden van Waterfront zijn getoetst. Er blijkt een verschuiving nodig te zijn van diverse plankosten. Per saldo is er ca. € 2.000,- aan extra plankosten nodig. Hiervoor is nog budget beschikbaar binnen de grondexploitatie.

Drielanden - Plankosten
In de Tussenrapportage Grondexploitaties t/m Q2 - 2026 is voor Drielanden opgenomen dat het krediet voor interne plankosten kan worden verlaagd met € 54.000,-.

Vanwege de verwerking in de grondexploitatie heeft dit geen financieel effect.

60. Implementatie Wet versterking regie op de volkshuisvesting
In de decembercirculaire 2025 heeft gemeente Harderwijk € 101.000,- vanuit het Rijk ontvangen voor de implementatie van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting (Wvrv). Deze middelen willen wij inzetten voor het actualiseren van het volkshuisvestelijk omgevingsprogramma dat uiterlijk 1 juli 2027 aan moet sluiten op de vereisten uit de Wvrv.

Hiervoor willen wij door een extern adviesbureau laten onderzoeken:
- hoe we de opgave betaalbaar wonen uit het volkshuisvestelijk programma het beste kunnen borgen.
- hoe we de betaalbaarheidcategorieën, ook op de langere termijn, goed kunnen borgen en afdwingen.
- hoe we het sturen op toewijzing aan doelgroepen (nu nog via de doelgroepenverordening) in de toekomst het beste kunnen vastleggen.

Nadere advisering over de inzet van eventueel resterende middelen na oplevering van het adviesrapport volgt t.z.t. Het bedrag van incidenteel € 101.000,- wordt beschikbaar gesteld vanuit de stelpost taakmutaties.

61. Omgevingsvergunningen leges (ontwikkeling)
Tot op heden is ruim € 1 miljoen aan omgevingsvergunningen leges geïnd. Als gevolg van een aantal grote projecten en gezien de nog aanwezige werkvoorraad verwachten wij dat de uiteindelijke legesopbrengsten hoger uitvallen dan de begrote opbrengst van € 1,2 miljoen. Hoeveel hoger is vooralsnog lastig te kwantificeren.

62. Inhuur omgevingsvergunningen leges
Door ziekteverzuim en vacatures blijft de werkdruk binnen het team hoog. Hoewel via DAS-procedures is gezocht naar externe versterking, bleken de beschikbare kandidaten onvoldoende passend voor de werkzaamheden. Hierdoor is de geplande externe inhuur slechts beperkt gerealiseerd. Naar verwachting resulteert dit in een onderschrijding van circa € 100.000,- op het budget voor inhuur bouwleges. Dit is een incidenteel voordeel in 2026.

4 Ombuigingsmonitor

Bij de Begroting 2025-2028 is besloten om de ombuigingen categorie A en B te effectueren. Om de raad hierin mee te nemen, wordt aan de begroting en jaarstukken een paragraaf Ombuigingen toegevoegd. Tevens wordt in de tussentijdse rapportages gerapporteerd over de voortgang.

In deze paragraaf Ombuigingen in de 2de tussentijdse rapportage 2026 wordt de stand van zaken van ombuigingen geanalyseerd en specifieke aandachtspunten opgenomen voor alle jaren 2026 t/m 2030. In de ombuigingsmonitor (bijlage) zijn de vanuit de vorige monitor openstaande ombuigingen terug te vinden. Hierin wordt per ombuiging en per taakstelling specifiek ingegaan op de stand van zaken. Voor eerder gerealiseerde ombuigingen wordt verwezen naar de vorige ombuigingsmonitor (bijlage 1e Turap 2026; raadsbesluit 9 juli 2026).

Vanwege het verkiezingsjaar en de beleidsarme begroting is gekozen om eventuele voorstellen m.b.t. het afvoeren van ombuigingen te betrekken bij deze 2e tussentijdse rapportage 2026. Dezelfde ombuigingsmonitor wordt informerend behandeld bij de begroting en de 2e tussentijdse rapportage 2026, waarbij deze tussentijdse rapportage ook ingaat op het jaar 2026 en daarmee volledieger is. Financieel gezien worden de effecten samengebracht bij de advisering rondom het Collegeprogramma, waar de integrale afweging plaatsvindt.

Uitvoeringsjaar 2026
Eerst zal specifiek worden ingegaan op jaar 2026. In onderstaande tabel een samenvatting van de uitkomsten van de ombuigingsmonitor met onderstaand een toelichting per onderdeel.

Ombuigingen	Bedrag 2026	Procentueel	Toelichting
Reeds gerealiseerd	€ 9.745.000	85%	1
Nog te realiseren	€ 804.000	7%	2
Niet te realiseren (reeds besloten)	€ 937.000	8%	3
Totaal ombuigingen	**€ 11.486.000**	**100%**	

Toelichting
1) Gerealiseerde ombuigingen
Voor 2026 zijn veruit de meeste ombuigingen gerealiseerd en/of zien we de ontwikkeling van de inkomsten in een dergelijke lijn ontwikkelen waarmee voldoende zekerheid op de realisatie kan worden geboden. In de ombuigingsmonitor (bijlage) zijn de vanuit de vorige monitor openstaande ombuigingen terug te vinden en wordt nader ingegaan op de stand van zaken per ombuiging. Voor eerder gerealiseerde ombuigingen wordt verwezen naar de vorige ombuigingsmonitor (bijlage 1e Turap 2026; raadsbesluit 9 juli 2026).

2) Nog te realiseren ombuigingen
Er zijn een aantal ombuigingen die nog te realiseren zijn in 2026. Onderstaand wordt ingegaan op deze ombuigingen en of voorstellen zijn gedaan om ombuigingen incidenteel af te voeren in 2026:

OMB-P0-10 Rente inkomsten voorschot Meerinzicht opnemen in begroting
In de Bestuursrapportage 2026 is er vanuit Meerinzicht een inschatting gemaakt wat de verwachte rente teruggave is richting de drie gemeenten. Deze inschatting is nog steeds actueel o.b.v. de bevoorschotting 2026 en de huidige marktontwikkelingen m.b.t. het rentepercentage. Binnen Meerinzicht is nog de verwachting dat we in 2026 € 450.000,- aan rente inkomsten ontvangen waarvan € 255.000,- terugvloeit naar Harderwijk. De inkomst begroot in de ombuiging is € 386.000,-. Voorgesteld wordt om in deze Turap het verschil in 2026 van € 131.000,- af te voeren, wat een incidenteel nadeel betekent van € 131.000,-. Zie de afwijkingen onder taakveld 0.4. Structureel wordt deze ombuiging nog niet bijgesteld en wordt de ontwikkeling in 2027 nog gemonitord.

OMB-B-P0-37 Taakstelling bedrijfsvoering Harderwijk/Meerinzicht/GR-en (plus)
In 2026 wordt het resterende deel van € 286.000,- betrokken bij de uitkomsten van de analyse personeelslasten in deze Turap. Voor de jaren 2027 en verder wordt de uitwerking van de denkrichtingen afgewacht die opgenomen zijn in de inventarisatie ombuigingen Meerinzicht. De bedragen die meerjarig nog ingevuld moeten worden zijn: in 2027 een bedrag van € 68.000,-, in 2028 een bedrag van € 26.000,- en een bedrag van € 6.000,- vanaf 2029. Zie onderdeel 5.1 Analyse personeelslasten voor meer toelichting.

OMB-B-P0-36a+b Taakstelling parkeren basis inclusief plus
Stand t/m augustus 2026 is dat we 15% achterlopen op de prognose inclusief taakstelling. De verwachting is dat we in de laatste 4 maanden een deel van deze achterstand inlopen waardoor we eind van dit jaar ca. 12% minder parkeeropbrengsten hebben gerealiseerd in vergelijking met de begroting (een totale opbrengst van afgerond € 3,6 miljoen). Voorgesteld wordt om in deze Turap € 430.000,- incidenteel af te ramen in 2026. Tegelijkertijd blijven we in de gaten houden hoe de parkeeropbrengsten zich in de toekomst ontwikkelen. Als blijkt dat de opbrengsten structureel lager zijn, zullen we onderzoek doen naar andere mogelijkheden om de taakstelling in te vullen (waaronder ook de parkeervergunningen en -ontheffingen). Voor uitgebreide toelichting wordt verwezen naar aanmelding 14 (taakveld 0.63 parkeerbelasting).

3) Niet te realiseren ombuigingen (reeds besloten)
Dit betreft de ombuigingen waarover reeds besloten is dat deze worden afgevoerd of teruggedraaid. Dit heeft dus geen financieel effect meer tot gevolg.

OMB-P0-12B Stelpost BTW-compensatiefonds (BCF) maximaal verhogen (plus)
Voor € 399.000,- betreft dit de BCF stelpost. Hierover is vanaf 2027 reeds een raadsbesluit genomen bij de meicirculaire om deze naar beneden bij te stellen. Het effect in 2026 wordt meegenomen bij de Septembercirculaire en is te vinden onder taakveld 0.7. Deze ombuiging is reeds structureel afgeraamd. Voor de komende jaren wordt dit blijvend gemonitord in de advisering van de circulaires.

Begrotingsjaren 2027-2030
De resultaten van de ombuigingsmonitor in de begrotingsjaren 2027-2030 zijn informerend weergegeven in de begroting 2027-2030. Hier wordt daarom enkel het totaaloverzicht weergegeven en de twee voorstellen tot afvoeren van ombuigingen.

Bedragen x € 1.000,-

Stand van zaken Ombuigingen	2027	2028	2029	2030
Gerealiseerd	10.354	10.321	9.546	9.546
Gerealiseerd in %	83%	81%	77%	77%
(Nog) niet gerealiseerd	1.207	1.484	1.874	1.874
(Nog) niet gerealiseerd in %	10%	12%	15%	15%
Besloten af te voeren/terug te draaien	956	956	991	991
Besloten af te voeren/terug te draaien in %	7%	7%	8%	8%
Totaal	**12.517**	**12.761**	**12.411**	**12.411**

Bovenstaande tabel laat het totaalbeeld zien voor de jaren 2027-2030. Wat betreft de nog niet gerealiseerde ombuigingen zitten in deze Turap twee voorstellen tot het structureel afvoeren van ombuigingen. Dit gaat om P4-01 Subsidie voor peuteropvang versoberen, waarvoor wordt verwezen naar programma 4, en daarnaast om P5-26 Huur Defensie verhogen, waarvoor wordt verwezen naar programma 5.

Ten opzichte van de Voorjaarsmonitor Ombuigingen 2026 (bijlage bij de 1e Turap) is er een toename van ongeveer € 1,3 miljoen structureel aan ombuigingen die als gerealiseerd worden beschouwd. Dit verschil betreft voornamelijk de realisatie van ombuigingen binnen het sociaal domein. In de onderstaande tabel is een vergelijking opgenomen van de stand van gerealiseerde ombuigingen ten tijde van de Voorjaarsmonitor ten opzichte van de huidige Najaarsmonitor.

Bedragen x € 1.000,-

Vergelijking vorige Ombuigingsmonitor	2027	2028	2029	2030
Gerealiseerd bij Voorjaarsmonitor 2026 (1e Turap 2026)	9.206	8.997	8.256	8.256
Gerealiseerd bij Najaarsmonitor 2026 (Begroting 2027 / 2e Turap 2026)	10.354	10.321	9.546	9.546
Toename ombuigingen die als gerealiseerd worden beschouwd	**1.148**	**1.324**	**1.290**	**1.290**

5 Managementinformatie

5.1 Analyse personeelslasten

Per saldo wordt op dit onderdeel een nadelig resultaat verwacht van - € 1.449.000 (N)

In taakveld 0.1 Bestuur en taakveld 0.4 Overhead wordt het budgettaire effect verwerkt in de begroting. Het voor 2026 nog resterende deel van de ombuiging OMB-B-P0-37 Taakstelling bedrijfsvoering Harderwijk/Meerinzicht/GR-en (plus) ad. € 286.000,- wordt ingevuld vanuit het voordelige resultaat van de bedrijfsvoeringskosten teams en domeinen ad. € 539.000,-. Het totale resultaat binnen taakveld Overhead 0.4 betreft € 259.000,- (N), de vorming van de voorziening voor het wachtgeld van de wethouders ad. € 1.190.000 (N) wordt financieel verwerkt in taakveld 0.1.

Bedrijfsvoeringskosten op teams en domeinen (na invullen ombuiging) € 253.000 (V)

Domein Stad en Omgeving:	€ 784.000 (V)
Domein Mens en Maatschappij:	€ 299.000 (N)
Overige organisatieonderdelen:	€ 54.000 (V)
Totaal	*€ 539.000 (V)*

Het voordelige resultaat binnen Domein Stad en Omgeving wordt voornamelijk veroorzaakt door niet ingevulde vacatures. In de huidige arbeidsmarkt blijft het lastig om mensen te vinden, dit speelt met name binnen team Ruimtelijke dienstverlening, het Stadsbedrijf en Ruimtelijk projectbureau. Hier staat tegenover dat er binnen dit domein meer extern ingehuurd wordt; het voordeel binnen het Ruimtelijk Projectenbureau kan als dekking gezien worden op het nadeel bij de instroom Uren grondexploitatie.

Het nadelige resultaat van Domein Mens en Maatschappij toont enerzijds voordelen door de onbenut gebleven vacatureruimte bij team VIB en door het binnen team Samenleving sturen op het invullen van de taakstelling (het bedrag van € 171.000,- in 2026 uit hoofdstuk 5.2 Overzicht taakstellingen). Op allerlei terreinen wordt gekeken naar doorbelastingen, waardoor de taakstelling van 2026 ruimschoots kan worden ingevuld, tevens is binnen dit team sprake van nog niet ingevulde vacatureruimte.

Nadelen zijn er bij Sport(accommodaties) door extra inzet van het personeel om te kunnen voldoen aan de hogere exploitatiegraad van de accommodaties en de komst van meer bezoekers, bij team Bestuur en Organisatie door externe inhuur voor onder meer zwangerschapsvervangingen en langdurige ziekte. Binnen het KCC weegt het voordeel op de vaste salarissen door vacatureruimte niet op tegen de noodzakelijke inhuur ter opvanging van onderbezetting, ziekte en projectinzet.

Het voordelige resultaat bij de Overige organisatieonderdelen wordt voornamelijk veroorzaakt door niet ingevulde vacatureruimte binnen de Griffie en Concerncontrol.

Het voordelig resultaat op de bedrijfsvoeringskosten op teams en domeinen is per saldo € 539.000,-. Het voor 2026 nog resterende deel van de ombuiging OMB-B-P0-37 Taakstelling bedrijfsvoering Harderwijk/Meerinzicht/GR-en (plus) ad. € 286.000,- wordt ingevuld vanuit dit voordelige resultaat. Hierdoor is het totale resultaat binnen taakveld Overhead 0.4 een bedrag van € 253.000 (V).

Overige personele budgetten € 18.000 (V)

Op de stelpost loonmutaties valt een bedrag vrij van € 65.000,- aangezien de incidentele salarislasten zoals uitbetaling van verlofdagen binnen de teambudgetten zijn opgevangen.
Daarnaast zijn er kleine voordelen op onder andere organisatieontwikkeling € 8.000,-, werkkostenregeling/WKR € 6.000,-, Waarderings- en bezwarencommissie € 6.000,-, Arbobeleid € 5.000,- en diversen € 6.000,-.
Deze voordelen worden grotendeels tenietgedaan door overschrijdingen op onder meer de reiskosten woon-werkverkeer € 32.000,- door verhoging van de kilometervergoeding van 23 naar 25 cent, personeelsverzekeringen € 14.000,- door premiestijgingen en na-verrekening inwonersaantal, kerstpakketten € 13.000,-, bedrijfsgezondheidszorg € 11.000,- door verplichte interventies bij langdurig verzuim, en stagevergoedingen € 8.000,-

Overige onderdelen - € 1.600.000 (N)

In verband met de vorming van het nieuwe college zijn vier wethouders uit hun functie getreden, om aan de toekomstige financiële verplichtingen te voldoen, moet er conform de richtlijnen van het BBV een voorziening

gevormd worden op basis van de maximale termijn (voorzichtigheidsbeginsel), wat leidt tot een financieel nadeel van € 1.190.000,- het uiteindelijke nadeel valt lager uit op het moment dat de voormalige wethouders gedurende deze periode een nieuwe baan of andere neveninkomsten vinden, dit is echter een toekomstige en onzekere gebeurtenis en mag niet meegenomen worden bij de vorming van de voorziening.

Daarnaast wordt jaarlijks beoordeeld of de voorziening voor voormalige medewerkers toereikend is voor toekomstige verplichtingen. Uit de meest recente cijfers blijkt dat er voor een aantal oud-medewerkers met een WW- of WGA-verplichting een aanvullende voorziening nodig is.

Uren Instroom Algemene dienst - € 120.000 (N)
Per saldo wordt er voor ca. € 120.000,- minder aan interne uren afgenomen op de grondexploitaties dan oorspronkelijk begroot. Dit leidt tot een voordeel binnen de grondexploitaties, maar tot een nadeel binnen de algemene begroting. Dit nadeel heeft een direct raakvlak met het voordeel bij het team Ruimtelijk projectbureau en valt op totaalniveau budgettair neutraal uit.

5.2 Overzicht taakstellingen

In de begroting zijn een aantal taakstellingen opgenomen. Dit gaat om taakstellingen vóór de besloten ombuigingen bij de begroting 2025-2028 (zie daarvoor hoofdstuk 4 ombuigingsmonitor) of die volgen uit separate besluitvorming. Voor de volledigheid worden hier alle taakstellingen weergegeven.

Overzicht taakstellingen in begroting:

bedragen x € 1.000

Taakstelling	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting
Taakstellingen bedrijfsvoering (personeel)	-171	-165	-201	-201	-201	De taakstellingen op bedrijfsvoering zullen onderdeel zijn van het resultaat op de personeelslasten per domein. Bij de 2e Turap volgt de analyse personeelslasten.
Taakstelling beheerskosten Zuiderzeestraatweg 110 Hierden	0	-11	-11	-11	-11	Op basis van het raadsbesluit Aankoop Zuiderzeestraatweg 110 Hierden (10 oktober 2024) is besloten om een stelpost op te nemen voor de beheerskosten vanaf 2027 in afwachting van de verdere ontwikkelingen op dit perceel na vertrek van de huidige verkopers.
Totaal	**-171**	**-176**	**-212**	**-212**	**-212**	

5.3 Update rechtmatigheid

Opvolging onrechtmatige inkoop 2025
Bij de jaarrekening 2026 zal het college zich integraal verantwoorden over de rechtmatigheid. Dat bestaat uit 3 onderdelen, te weten misbruik & oneigenlijk gebruik, begrotingsonrechtmatigheden en handelingen die strijdig zijn met vastgestelde wet- en regelgeving. In deze 2e Turap worden budgetten bijgesteld ten behoeve van begrotingsrechtmatigheid (peildatum 1 september) en presenteren we een update op onrechtmatige inkopen zoals die zijn gedefinieerd en gecontroleerd in de jaarrekening 2025. Dat zegt dus nog niets over eventuele nieuwe onrechtmatige dossiers die zijn ontstaan in het jaar 2026, want dat onderzoek vindt plaats bij de jaarrekening 2026.

Voor een aantal dossiers geldt dat de onrechtmatigheid tijdelijk geaccepteerd zal worden om een enorme desinvestering te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de dossiers die te maken hebben met onderhoud van een aankoop. Algemeen geldt hierbij dat de aanschaf rechtmatig heeft plaatsgevonden maar het onderhoud niet. Dus voor het onderhoud is aanvullend dan 1:1 een contract afgesloten bij de leverancier, wat leidt tot een onrechtmatigheid. Bij vervangingsinvestering zal het onderhoud tevens onderdeel zijn van aanbesteding zodat de onrechtmatigheid wordt opgeheven.

Afval-/vuilverwerking

Contract	Status jaarrekening 2025	Onrechtmatigheid waarde JR 2025	Stand van zaken 2e Turap 2026	Opgelost, actie of acceptatie?
Remondis (C100684), *Verwerken grof huisvuil van Milieupark*	Er worden nieuwe afspraken voorbereid voor zowel het onderdeel van huishoudelijk afval als voor het bedrijfsafval. Gezamenlijk met andere gemeenten, inbesteden bij Omrin.	€ 519.111,-	Het contract is inbesteed bij Omrin en daarmee is dit afgehandeld.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024, 2025 en 2026.
PreZero (C101981), *Exploitatie Milieupark*	Er worden nieuwe afspraken voorbereid. Gezamenlijk met andere gemeenten, inbesteden bij Omrin.	€ 548.695,-	Inbesteed aan Omrin	Onrechtmatigheid opgelost.
Newwaste International B.V. (C101150), *Onderhoud smartboxen*	Gezamenlijk met andere gemeenten, inbesteden bij Omrin.	€ 124.625,-	Inbesteed aan Omrin	Onrechtmatigheid opgelost.

Parkeren/verkeer

Contract	Status jaarrekening 2025	Onrechtmatigheid waarde JR 2025	Stand van zaken 2e Turap 2026	Opgelost, actie of acceptatie?
WPS Parking Systems B.V. (C100905), *Onderhoud en vervanging parkeerautomaten*	Is opnieuw aanbesteed en gegund aan dezelfde partij. Er is een nieuw contract per juni 2025.	€ 175.849,-	Afgehandeld.	Onrechtmatigheid opgelost.
Taxa-Meter Centrale B.V. (C101061), *Onderhoud en vervanging parkeerautomaten*	Deze is opnieuw aanbesteed en gegund aan dezelfde partij. Er is een nieuw contract per november 2024.	€ 93.333,-	Afgehandeld.	Onrechtmatigheid opgelost.
Desyde (C101176), Permit suite + Lite - software	Onrechtmatigheid is ontstaan door uitbreiding van functionaliteit en volume.	€ 84.596,-	De situatie is op dit moment onveranderd.	Actie in 2026.

Reclame-/promotiewerkzaamheden

Contract	Status jaarrekening 2025	Onrechtmatigheid waarde JR 2025	Stand van zaken 2e Turap 2026	Opgelost, actie of acceptatie?
Inzpire (C100556), *Reclame/ promotiemateriaal*	Geen wijziging, geen algemeen coördinator en contractmanager aangewezen.	€ 13.950,-	Opdrachten worden in mindere mate weggezet. Een beoordeling zal volgen of dit als gevolg daarvan weer onder de aanbestedingsgrens uitkomt.	Actie in 2026.
Heerlijk Harderwijk, *Toerisme*	Vanaf 2025 vindt er inkoop plaats op basis van overeenkomst, er is dan sprake van quasi-inbesteding.	€ 0,-	Afgehandeld.	Onrechtmatigheid is opgelost per 2025.

Energievoorziening

Contract	Status jaarrekening 2025	Onrechtmatigheid waarde JR 2025	Stand van zaken 2e Turap 2026	Opgelost, actie of acceptatie?
B.V. Kenter (C101624), *Huur batterijsysteem*	Project is in juli 2025 beëindigd.	€ 81.164,-	Niet langer onrechtmatig.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024 en 2025

Overige categorieën

Contract	Status jaarrekening 2025	Onrechtmatigheid waarde JR 2025	Stand van zaken 2e Turap 2026	Opgelost, actie of acceptatie?
VCS (C100918), *Cameratoezicht*	Geen wijziging.	€ 83.107,-	Op dit moment zijn wij bezig met de aanbesteding voor toegang, camera's, intercom etc. om dit in de toekomst te voorkomen.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024 en 2025
Loccomotivo (C101973), *Toeristenvervoer*	Aanbesteding is in voorbereiding.	€ 188.035,-	Betreft een geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024, 2025 en 2026. Er wordt een vervolg gegeven aan dit dossier in 2026.	Geaccepteerde onrechtmatigheid in 2024, 2025 en 2026

6 Overige onderwerpen

6.1 Analyse kapitaallasten

Analyse kapitaallasten € 193.000,-

Door het later afronden, c.q. afsluiten van geplande investeringen is sprake van een voordelig resultaat, van € 193.000,-. In hoofdlijnen worden de volgende investeringen later afgerond: Voorbereiding parkeergarage dolfinariumeiland, aanschaf diverse werkvoertuigen, openbaar toilet de Wellen, Uitkijktoren Beekhuizerzand en het IHP.

Latere afronding vindt ook plaats bij o.a. de inrichting openbare ruimte Molenweg, schoolgebouw Sypel 2, gymlokaal Deventerweg, zonnepanelen MFC de Bogen; deze kapitaallasten worden echter gedekt uit een bestemmingsreserve en hebben een neutraal effect.

6.2 Kredietverantwoording

Tussentijdse kredietverantwoording
In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het verloop van de door de raad beschikbaar gestelde kredieten voor de realisatie van uiteenlopende investeringen in de sociaal maatschappelijke en economische infrastructuur van de gemeente. Investeringen, die we terugzien binnen de diverse programma's van de begroting.

Verantwoording en (financiële) afsluiting
Voor het verkrijgen van inzicht in de voortgang en afwikkeling van investeringskredieten wordt in principe tweemaal per jaar informatie verstrekt (bij de 2e tussentijdse rapportage en de Jaarrekening). Daarbij legt het college verantwoording af over de realisatie van de in de begroting opgenomen investeringen, alsmede de afwikkeling van investeringen die nog doorliepen van voorgaande jaren. Bij de jaarrekening wordt een overzicht verstrekt van alle (lopende) investeringskredieten en er wordt duidelijk aangegeven welke kredieten kunnen worden afgesloten.

Af te sluiten kredieten
In onderstaande tabel wordt een opsomming gegeven van de tussentijds bij de tussentijdse rapportage af te sluiten kredieten.

Nr.	Krediet	Nominale omvang	Geboekt t/m 2025	Te besteden ruimte	Afsluiten
1	INV0270 Auto inspectie speeltoestellen	46.000	34.137	11.863	Ja
2a	INV0315 Gymlokaal Bosb. Touss.	354.116	18.422	335.694	Ja
2b	INV0315 Gymlokaal Bosb. Touss.	-56.616	0	-56.616	Ja
2c	INV0315 Gymlokaal Bosb. Touss.	-12.000	0	-12.000	Ja
Totalen		**331.500**	**52.559**	**278.941**	

Korte toelichting bij advies tot tussentijdse afsluiting

1. INV0270 Auto inspectie speeltoestellen
Het tractiemiddel is aangeschaft en het krediet kan met een voordeel worden afgesloten.

2. INV0315 Gymlokaal Bosb. Touss.
Voorgesteld wordt dit DMJOP krediet af te sluiten en te verschuiven naar krediet DMJOP Gymzaal Houtkamp. Zie de aanmeldingen programma 5 voor dit voorstel.

Afwijkingen kredieten
De kredieten zijn bij de tussentijdse verantwoording getoetst op afwijking in de tijd en financiële afwijking. Bij een financiële afwijking van 10% (en mits méér dan € 25.000,-) en overschrijdingen van meer dan € 250.000,- is vastgesteld dat er aanvullende advisering dient plaats te vinden. In het kader van de

rechtmatigheid worden ook kleinere overschrijdingen bij deze Turap betrokken.

De aanvullende advisering die benodigd is vanwege financiële afwijking is geheel in deze Turap zelf verwerkt. Onderstaand de kredieten waarbij sprake is van financiële afwijking met daarachter de verwijzing naar het taakveld waarbij geadviseerd wordt tot ophoging en de financiële effecten worden meegenomen in deze rapportage:
- INV0226 Maatregelen N302 – Lorentz (zie programma 2)
- INV0236 Reconstruct. Ceintuurbaan Korhoenlaan (zie programma 2)
- INV0241 Werkvoertuig bebording (zie programma 2)
- INV0242 Werkvoertuig ongedierte (zie programma 2)
- INV0275 MIP 2024 Vrachtwagen (zie programma 2)
- INV0285 Openbaar toilet De Wellen (zie programma 2)
- INV0297 Krediet Sypel sportzaal ventilatie (zie programma 5)
- INV0348 Omvormen LED (2026 t/m 2029) (zie programma 2)

6.3 Nog openstaande taakmutaties lopende jaar

Circulaire gemeente-fonds	Stelpost taakmutaties 2026-2030	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting	Inzet in 2e Turap 2026?
MC 2023	Eigen bijdrage Hulp bij huishouden			-452.317	-452.317	-452.317	Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomens- afhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd per 1-1-2028. Gemeenten worden gekort op de algemene uitkering omdat de verwachting is dat invoering van de inkomens- afhankelijke bijdrage leidt tot lagere kosten voor hulp bij huishouden en hogere inkomsten vanuit de eigen bijdrage.	Nee
MC 2023	Combinatiefuncties		-234.663	-234.663	-234.663	-234.663	De combinatiefuncties/ buurtsportcoaches worden vanaf 2023 in plaats van via het gemeentefonds vanuit de specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) gefinancierd. De specifieke uitkering GALA loopt tot en met 2026. Voor de periode 2027-2029 wordt dit onderwerp onderdeel van de nieuwe SPUK AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord). Hierover volgt separate advisering.	Nee
SC 2024	Bijstand jongerennorm	-19.000					Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet bij kunnen springen. Met het wetsvoorstel Participatiewet in balans wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld naar de algemene bijstand. De aanvulling op de bijstand is bedoeld voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en daarmee is de algemene bijstand het juiste instrument voor dit soort kosten. Daarom worden er middelen vanuit de algemene uitkering overgeheveld naar de algemene bijstand. De middelen worden betrokken bij de begroting van de programmagelden sociaal domein.	Ja
MC 2024 / MC 2025	Rijksbijdrage soc. Infrastructuur	226.670	59.272	63.115	67.277	71.813	Gemeenten ontvangen vanaf 2025 extra middelen waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren. De werkplekken zijn bedoeld voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet.	Nee

Circulaire gemeente-fonds	Stelpost taakmutaties 2026-2030	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting	Inzet in 2e Turap 2026?
MC 2025 / SC 2025	Impulsbudget sociale infrastructuur	822.000	387.000	387.000	387.000	387.000	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. Harderwijk ontvangt als regiogemeente de compensatie. In de Septembercirculaire 2025 is loon- en prijscompensatie toegevoegd.	Nee
SC 2025	Participatie - beschut werk	189.000					In het kader van beschut werk worden middelen beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie te verbeteren. Dat wordt in de jaren 2025 tot en met 2027 verdeeld via de IU Participatie, daarna zal het worden verdeeld via de algemene uitkering. Advisering hierover is in voorbereiding.	Nee
SC 2025 / MC 2026	CDOKE	1.508.000	1.564.000				De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de specifieke uitkering (buiten het gemeentefonds ofwel SPUK) CDOKE. In 2026 is een bedrag van ruim € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. In de meicirculaire 2026 zijn de middelen voor 2027 verwerkt. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2028 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm is nog niet bepaald. Er zal nadere advisering volgen hierover.	Ja
DC 2025	CDOKE	50.000					Voor 2026 is geld beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Echter, het hele budget was nog niet verdeeld. Het restant wordt nu toegekend voor plannen die gemeenten hebben op gebied van het aardgasvrij maken van wijken, het aanleggen van windparken of zonneweiden of een zero-emissie (ZE)-zone.	Ja
DC 2025 / ohw jrk 2025 / MC 2026	Kinderopvang pleegouders	65.000	32.000				Middelen zijn voor kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen bovenop een eventuele toeslag. Gemeenten en pleegzorgaanbieders gaan afspraken met elkaar maken hoe pleegouders aanspraak kunnen maken op deze bijdrage. Voor de jaren 2026 en 2027 staat € 10,7 miljoen gereserveerd op de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, Jeugdzorg Nederland en de VNG werken met VWS aan een wijze waarop deze middelen aan pleegouders worden uitgekeerd.	Nee
DC 2025 / ohw jrk 2025	Wet versterking regie volkshuisvesting	101.000					De werkzaamheden van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting hebben financiële gevolgen voor gemeenten in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Voor de compensatie van incidentele uitvoeringslasten wordt € 101.000 uit het gemeentefonds ontvangen. Bij de 2e tussentijdse rapportage volgt een voorstel tot inzet van de middelen.	Ja
DC 2025 / ohw jrk 2025 / MC 2026	Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp	71.000					Gemeenten krijgen de mogelijkheid om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en laag inkomen te intensiveren. Uit onderzoek is gebleken dat gemeenten de doelgroep niet altijd goed kunnen vinden of bereiken. Om hen hierbij te helpen, is een portaal ingericht dat op een zorgvuldige en veilige wijze contactgegevens	Ja

Circulaire gemeente-fonds	Stelpost taakmutaties 2026-2030	2026	2027	2028	2029	2030	Toelichting	Inzet in 2e Turap 2026?
							van mogelijke aanvragers beschikbaar stelt aan gemeenten.	
DC 2025 / ohw jrk 2025	Implementatie plateau 2	13.000					Gegevens over inburgeraars die vallen onder de Wet inburgering 2021 worden op dit moment veelal handmatig (via portalen en bestanden) uitgewisseld. Dit is niet alleen foutgevoelig, maar ook zeer arbeidsintensief. Om die reden worden op dit moment voorbereidingen getroffen om de geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen (“plateau 2”) mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden. De bijdrage die gemeenten ontvangen, kan worden gebruikt voor eventuele investeringen die voor deze overstap nodig zijn.	Nee
MC 2026	Wet handhaving sociale zekerheid	14.000					De nieuwe Wet handhaving sociale zekerheid gaat in op 1 januari 2027. Gemeenten ontvangen een bijdrage in de uitvoeringskosten van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid.	Nee
MC 2026	Alleenverdienersproblematiek	131.000					Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek onder het bestaansminimum uitkomen. Gemeenten kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren vanuit de individuele bijzondere bijstand. De toeslagen voor 2026 zijn door MIZ uitbetaald. De rijksmiddelen zijn dekking voor deze uitgaven. Daarnaast zijn er ook uitvoeringskosten door MIZ gemaakt. Het restant van de rijksmiddelen wordt hiervoor als dekking gebruikt.	Ja (deels)
MC 2026	Re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	28.000					Er wordt structureel extra budget beschikbaar gesteld gericht op de arbeidsinschakeling van jongeren tot 27 jaar. Het gaat om middelen voor individuele gemeenten voor het ondersteunen van jongeren bij of gericht op arbeidsinschakeling en middelen voor de coördinerende rol voor centrumgemeenten. De middelen worden betrokken bij de programmagelden sociaal domein.	Ja
MC 2026	Ondersteuning lokale politieke partijen	20.000					Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet op de politieke partijen (Wpp), heeft de Tweede Kamer een amendement aangenomen om voor 2026 incidenteel middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten zodat zij politieke partijen die een zetel hebben in de gemeenteraad kunnen ondersteunen. Er volgt separate advisering met een voorstel om dit beschikbaar te stellen.	Nee
MC 2026	LPO Beschutwerk	19.000					Middelen worden ingezet ter dekking van de zorgkosten sociaal domein.	Ja
	Totaal	**3.238.670**	**1.807.609**	**-236.865**	**-232.703**	**-228.167**		

7 Technische wijzigingen

Er zijn een aantal **budgettair neutrale** wijzigingen die taakveld of programma overstijgend zijn en daarmee een collegebevoegdheid danwel raadsbevoegdheid. Uit deze begrotingswijzigingen vloeien geen financiële gevolgen en zijn altijd budgettair neutraal.

Taakveld	Onderwerp	Toelichting
0.3	MJOP	In de uitvoering van het MJOP en vastgestelde werkplannen dient een bedrag van € 90.000,- voor groot onderhoud aan de woning Zuiderzeestraatweg 105 naar voren geschoven te worden. Dit bedrag staat voor 2028 in het MJOP; maar gelet op achterstallig onderhoud is het voornemen om dit bedrag in 2026 in te zetten en de daaraan gekoppelde activiteiten dus ook in 2026 uit te voeren.
0.4	Budget 2027 regisseur Ondermijning inzetten voor uitvoering	De aanpak voor Ondermijning zit nu en in 2027 vooral in de aanpak van casuïstiek i.p.v. de rol van regisseur. Bij de 1e Turap 2026 is alleen het vrijgekomen personeelsbudget 2026 omgezet. Bij deze Turap volgt dezelfde omzetting voor 2027.
2.2	Parkeren	Een deel van de software voor de digitale parkeerproducten wordt door de gemeente Harderwijk 'voorgeschoten' en daarna doorberekend aan Meerinzicht. Dit leidt zowel aan de kosten- als opbrengstenkant van de begroting tot een verhoging van € 32.000,-. Per saldo blijft dit daarmee budgettair neutraal.
4.3	Doorstroompunt	Er staat € 544.000,- op de balans aan ontvangen middelen die in 2026 aan het budget worden toegevoegd voor activiteiten van het doorstroompunt. Het betreft de SPUK voor de Regionale aanpak van de Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten (VSV)
6.1	Hersteloperatie toeslagenaffaire	Voor 2026 wordt een bedrag van € 300.000,- aan uitgaven geraamd voor de hulp aan gedupeerden van de toeslagenaffaire. Deze kosten worden gedekt vanuit de specifieke uitkering die de gemeente hiervoor ontvangt.
6.1	Project KEC	De projectbegroting KEC (kennis Expertise Centrum) is naar boven bijgesteld. De dekking wordt in rekening gebracht aan de gemeenten Ermelo en Zeewolde, voor zover de middelen op de balans niet volstaan. De bijdrage van de gemeente Harderwijk kan vanuit de balans plaatsvinden.
6.1	Subsidie samenwerking opvang asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen	Er is een subsidie ontvangen van € 250.000,- van de provincie Gelderland. Dit is een subsidie voor de regie op en de intensieve samenwerking van gemeenten van de sub regio Noord Veluwe voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen. Om de bestuurlijke en ambtelijke regietafel (PRT M&I) te ondersteunen, afstemming te waarborgen en de taakstellingen te realiseren, heeft de gemeente Harderwijk gefunctioneerd als penvoerder, secretaris en centraal aanspreekpunt. Het resultaat was dat de sub regio Noord Veluwe is opgetreden als een eenduidige, daadkrachtige gesprekspartner richting de Provincie Gelderland en landelijke ketenpartners. Dit leidt zowel aan de kosten- als opbrengstenkant van de begroting tot een verhoging van € 250.000,-.
6.23	SPUK transformatie-middelen 2024 t/m 2028	De beschikking voor deze SPUK-middelen vanuit het rijk is ontvangen. Er is € 4.492.520,- toegekend, waarvan € 2.973.097,- voor de jaren 2024 t/m 2026. Zowel deze inkomsten als de bijbehorende uitgaven zullen worden toegevoegd aan het taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal.
7.4	Energy Hubs	Vanuit de RES-Noord Veluwe zijn middelen ontvangen om met netcongestie aan de slag te gaan. De middelen ter hoogte van € 105.857,- worden ingezet voor het project Energy Hubs. De benodigde neutrale wijziging vindt plaats via deze Turap.
7.4	CDOKE 2026	Er vindt neutrale aframing plaats van de begroting van de SiSa in 2026, aangezien de systematiek van de CDOKE is gewijzigd van SiSa naar decentralisatie-uitkering. De bedragen vanaf 2027 zijn reeds in de begroting aangepast.